

ASPIRACIONS I EXPECTATIVES EDUCATIVES

UNA CONSTRUCCIÓ A PARTIR DE LA REALITAT SOCIAL DEL
BARRI DEL RAVAL

LAIA TORREBADELLA SOLER – 1422830

TUTORA: AINA TARABINI-CASTELLANI CLEMENTE

TREBALL DE FI DE GRAU - 2019

**Universitat Autònoma
de Barcelona**

ÍNDIX

INTRODUCCIÓ	4
PRIMER ABORDATGE TEÒRIC	5
Condicionants socioeconòmics i culturals.....	7
Condicionants del circuit educatiu: focus en les expectatives docents	8
Condicionants de la identitat de gènere i ètnica.....	10
OBJECTE D'ESTUDI	13
Objectiu principal.....	13
Objectius complementaris.....	13
Pregunta de recerca.....	14
Sub-preguntes.....	14
HIPÒTESIS	14
OPERATIVITZACIÓ	15
Condicionants socioeconòmics.....	16
Condicionants del circuit educatiu.....	16
Condicionants de la identitat de gènere i ètnica.....	17
PART EMPÍRICA: ANÀLISI DE CASOS I MOSTRA UTILITZADA.....	17
RESULTATS	19
CONCLUSIONS	24
BIBLIOGRAFIA	25
ÍNDIX DE TAULES.....	28
ÍNDIX DE GRÀFIQUES	28
ANNEXOS.....	29
ANNEX 1: Taula de resultats esperats: comparació entre barcelona i districte de ciutat vella	30
ANNEX 2: Guió de les entrevistes	30
ANNEX 3: Resum entrevista 1 a primer de batxillerat.....	34
ANNEX 4: Resum entrevista 2 a primer de batxillerat.....	37
ANNEX 5: Resum entrevista 3 a primer de batxillerat.....	42
ANNEX 6: Resum entrevista 4 a primer de batxillerat.....	45
ANNEX 7: Resum entrevista 1 a segon de batxillerat	51
ANNEX 8: Resum entrevista 2 a segon de batxillerat	55
ANNEX 9: Resum entrevista 3 a segon de batxillerat	59
ANNEX 10: Resum entrevista 4 a segon de batxillerat	63
ANNEX 11: Taula de resultats de tipus quantitativa, agrupació de dades	68
ANNEX 12: Resultats agrupats i desglossats	72

ANNEX 13: Desgloç estadístic de resultats relatius als indicadors pertinents per als condicionants SOCIOECONÒMICS	77
ANNEX 14: Desgloç estadístic de resultats relatius als indicadors pertinents per als condicionants del circuit educatiu	79
ANNEX 15: Desgloç estadístic de resultats relatius als indicadors pertinents per als condicionants identitaris en relació al territori, el gènere i la ètnia.....	82

INTRODUCCIÓ

Aquest treball de fi de grau apareix en relació a la realització de les pràctiques professionals, les quals han consistit a fer l'avaluació del projecte Prometeus, que actua al barri del Raval de Barcelona. En aquest sentit, cal entendre el motiu de l'existència del projecte Prometeus en aquest entorn concret, alhora que definir-lo per tal de comprendre l'objecte d'estudi del present treball.

El Raval és un barri de Barcelona que es troba al districte de Ciutat Vella, i que, com s'explica al capítol 14 de "Entornos y estrategias educativas para la inclusión social", (Alegria et al., 2017) es caracteritza per tenir un ampli percentatge de població d'origen immigrant, una renda molt per sota de la mitjana de la ciutat i un escàs percentatge de graduats i estudiants a nivell universitari, de forma que estem parlant d'un territori d'alta complexitat educativa (en base als criteris establerts pel Departament d'Ensenyament al 2015), fet que coexisteix amb altres indicadors tals com el baix nivell educatiu de pares/mares/tutors o l'alt nombre de famílies que reben la renda mínima d'inserció o alt percentatge d'atur.

En aquest sentit, al context del Raval s'observa que hi ha alts percentatges tant en els alumnes amb necessitats educatives, com també d'alumnes que s'han incorporat al sistema educatiu català recentment. D'aquesta manera el percentatge d'alumnes que arriben a l'educació post-obligatòria és inferior a la resta de Barcelona, fet que s'entén analitzant els resultats de les proves de Competències Bàsiques (a tercer d'ESO), en les que els alumnes del districte tenen uns resultats entre dues i tres vegades inferiors a la mitjana de la ciutat de Barcelona¹. El nivell d'èxit escolar, doncs, és reduït al barri del Raval.

El Projecte Prometeus parteix amb la finalitat de transformar la tendència del barri del Raval per tal que el màxim nombre de joves possible tingui la oportunitat d'accedir i cursar amb èxit els estudis universitaris, per tant promou les transicions educatives a nivells post-obligatoris de forma que els i les joves que hi viuen tinguin més recursos, tant materials com simbòlics, per accedir a nivells educatius superiors, amb l'objectiu clar d'arribar a la Universitat.

Hi ha una doble problemàtica que afecta als alumnes de batxillerat dels dos instituts públics del barri del Raval consisteix, segons el Capítol 14 de "Entornos y estrategias educativas para la inclusión social" (Alegria et al., 2017), en: una dificultat d'accés a la universitat, ja que el percentatge d'alumnes que s'hi matriculen és molt inferior als de la resta de Barcelona i amb una diferencia considerable amb altres barris i districtes. També hi ha dificultats per mantenir-se a la Universitat, és a dir, els joves que hi arriben, l'acaben abandonant per diverses raons. Aquests fenòmens són explicats per l'AEI Raval des de diversos eixos, els quals serien en primer lloc la naturalesa econòmica de les persones que viuen al Raval, en situacions de pobresa, alt percentatge d'atur i baix percentatge d'accés a l'educació superior. En segon lloc les competències

¹ Veure Annex 1 – Taula de resultats. Comparació entre esperats, Barcelona i Ciutat Vella.

lingüístiques serien un altre factor determinant, ja que tant els i les alumnes d'origen migrat que han arribat fa poc al sistema educatiu català, com les seves famílies, tenen un nivell de català i castellà baix i, sol passar que encara que portin temps vivint a Catalunya, són els alumnes els que controlen més l'idioma. Finalment, les expectatives educatives i els imaginaris de gestió complexa dels joves (en relació a una articulació dels dos factors anteriors, entre d'altres) dificulten en gran mesura una consonància entre el que el jove vol fer, i el que podrà fer realment, ja sigui per falta de recursos, com per dificultats burocràtiques, etc.

Prometeus, és una aposta conjunta de l'AEI Raval, El Periódico El Raval, l'INS Milà i Fontanals i l'INS Miquel Tarradell; les universitats UPF, UAB, UB i UPC, i l'Ajuntament de Barcelona (Districte de Ciutat Vella, Institut Municipal d'Educació de Barcelona) i el Consorci d'Educació de Barcelona.

Per tot això, és pertinent realitzar un estudi en clau d'anàlisi dels alumnes que, dins aquest context tant complicat, superen les desigualtats estructurals en relació a la classe social, el gènere i la ètnia, aconseguint l'accés a estudis de nivell post obligatoris, com seria el cas de Batxillerat, amb aspiracions i expectatives d'assolir un nivell superior i accedir a estudis universitaris.

PRIMER ABORDATGE TEÒRIC

Cal començar a concretar, en aquest punt, els referents teòrics i les idees que sorgeixen a partir de la conceptualització feta fins aquest moment. D'aquesta manera s'articulen diverses teoritzacions al voltant de la problemàtica.

Segons Montes (2019) les aspiracions es refereixen a l'imaginari desitjat, de forma que acabarien sent allò que es vol fer, el desig que té un individu. Les expectatives, per l'altra banda, es refereixen a les possibilitats que l'individu assumeix que tindrà al seu futur, per tant tracten de ser més objectius. Un altre punt de vista interessant és el de Markus i Nurius (1986), segons els quals, les aspiracions són les representacions cognitives construïdes a base d'autoprojeccions futures, les quals poden ser positives o negatives, que representen tant les seves esperances com els seus temors i les quals no es troben necessàriament lligades a la realitat social. Mentre que les expectatives sí que es basen en la realitat social, i van lligades amb els factors i/o barreres percebudes de l'entorn. D'aquests dos conceptes se'n deriva el que ells defineixen com a "possible selves" per a identificar desconnexions o diferències entre ambdós. En aquest sentit, els possibles "jo" esdevindrien el jo aspirat, i el jo esperat, de forma que les aspiracions (o el jo aspirat) seria allò que l'individu vol ser i desitja convertir-se, mentre que les expectatives (o el jo esperat) serien el que esperen convertir-se, el que creuen possible (Boxer, et al., 2011).

Curran és un altre autora que dóna molt èmfasi a aquesta distinció conceptual:

“La principal diferencia de estos conceptos es que si bien las aspiraciones hacen referencia a la parte más idealista sobre como los jóvenes imaginan su futuro, y tienen más que ver con los deseos, los sueños, las esperanzas, los anhelos, las expectativas, en cambio, hacen referencia a lo que uno espera, prevé, anticipa, asuma y considera probable que vaya a suceder en su futuro próximo”
(Berrington, Roberts i Tammes, 2016; Gale i Parker, 2015; a Curran, 2017)

Un cop establertes les diferències conceptuais, cal analitzar els factors que condicionen aquestes aspiracions i expectatives, com aquestes es conformen i si hi ha molta disparitat entre elles caldrà analitzar de quina forma succeeix, així com en quin tipus de perfil es dóna una distinció més elevada.

Cal tenir en compte que, tal com explica Scandone (2018) les estructures socials són desiguals en la conformació de la formació i l'actualització de les aspiracions dels i les joves de dues formes. En primer lloc, les estructures funcionen sistemàticament per afavorir o restringir l'accés dels individus a diversos recursos econòmics, socials i culturals en funció de la seva classificació. En segon lloc, les estructures afecten al valor que s'atribueix als recursos en diversos entorns educatius i del mercat laboral. D'aquesta forma s'aprecia l'existència de les desigualtats, que tal com diu Tarabini:

“La desigualdad no es natural, sino fruto de acciones y relaciones sociales”
(Tarabini 2018:13)

En aquest sentit, Agustina Corica (2012) estableix una correlació entre el context i la situació social respecte la inserció laboral i educativa, destacant en sí aquesta última, tenint en compte el joc que hi ha entre les condicions objectives i les esperances subjectives, en termes de Bourdieu (2006). Dels cinc condicionants que estableix (els condicionants socioeconòmics, els condicionants individuals, els condicionants del circuit educatiu, els condicionants geogràfics i finalment, els condicionants de gènere), en el present anàlisi de la realitat social del Raval, s'usaran els condicionants de la realitat socioeconòmica, els relatius al pas pel circuit educatiu, i els relatius a la identitat territorial, de gènere i ètnica, com els factors que esdevenen rellevants a l'hora de construir unes expectatives i aspiracions de futur educatiu.

Condicionants socioeconòmics i culturals

Partint de l'article de Scandone (2018), pel que fa als condicionants socioeconòmics, o condicions objectives, es mostra la correlació que hi ha pel que fa a les possibilitats de progressar, les quals són superiors entre els i les joves que estan en una millor posició econòmica. En aquest sentit juguen un paper rellevant les famílies, ja que una millor posició socioeconòmica possibilita un major capital social i xarxes familiars de protecció.

Basant-se en la teoria de Bourdieu (1992), explica que el condicionament de la classe social, no només ve donat pel capital econòmic, que fa referència als recursos materials i econòmics de què es disposa, sinó que existeixen altres tipus de capital; el social i el cultural, que el que fan és explicar com es manté aquesta estructura jeràrquica de les classes socials. El capital social, serien els recursos en els contactes i xarxes de suport; i el cultural, serien els coneixements i les habilitats dels individus.

D'aquesta manera, la tendència és aspirar a la mobilitat social ascendent, que passa per un augment del valor que té a l'imaginari col·lectiu l'educació, tant per part dels progenitors com dels estudiants de diferents orígens ètnics minoritaris independentment de la seva classe social, com explica Berenice Scandone (2018), aquest procés s'anomena "habitus d'aspiració" o "capital d'aspiració"

Seguint amb aquesta línia, i també referenciant a Scandone (2018), és clau la seva aportació en relació a l'habitus², el qual és l'element pel qual s'internalitzen (de forma desigual) les estructures socials, el coneixement i el comportament, els tipus de capitals i el camp (Bourdieu, 1979). És interessant entendre aquí com l'habitus es reestructura constantment a mesura que es troba amb nous camps, encara que sempre es conserva una certa inèrcia ja que pre-conscientment els individus entenen accions com a plausibles, imaginables o impensables (Bourdieu, 2004).

En aquest punt es troben clares convergències amb l'estudi de Francis i Archer (2004) sobre els estudiants xinesos a Gran Bretanya i sobre la importància que mostren les famílies respecte l'educació. En aquest sentit s'observa que progenitors i fills/es tenen una percepció diferent sobre l'educació: els primers li atorguen un valor intrínsec³, mentre que els segons li atorguen un valor instrumental⁴.

² El concepte "habitus" (Bourdieu, 1979) s'entén com la pràctica que es genera per la interacció entre els agents disponibles inscrits en l'stock de recursos econòmics, culturals i socials que es posseeixen i que són de valor en el context en el que actuen, així com també en el camp en termes de relacions de poder entre individus i grups

³ El valor intrínsec entén l'educació com a eina per encaixar en una societat

⁴ El valor instrumental entén l'educació com a eina per assolir una millor ocupació i optar a la mobilitat ascendent social.

Cal remarcar l'observació sobre les dinàmiques d'autoexclusió⁵ que fa l'autora, en relació a categories socials com el gènere, la raça, la ètnia o la classe. Aquesta relació en l'educació es tractarà amb major profunditat al següent bloc.

En relació a aquesta violència simbòlica que existeix a diverses institucions socials i en relació als discursos de les famílies, explica Scandone (2018), ha observat una tendència a un discurs motivador per part de les famílies⁶. Alhora també destaca la rellevància de les barreres materials que troben els i les estudiants pel que fa a la construcció de les seves expectatives de futur, és a dir, les dificultats econòmiques que suposa que l'alumne segueixi estudiant, així com el cost d'oportunitat que cursar uns estudis superiors comporten, en relació als condicionants socioeconòmics ja tractats, així com també respon a factors del circuit educatiu, com serien les expectatives docents.

Condicionants del circuit educatiu: focus en les expectatives docents

Els centres educatius, tal com explica Montes (2019) són un dels responsables d'oferir o no oportunitats als alumnes, proporcionant-los un accés a aquestes desigual, alhora que també a certs coneixements, consells o informació, en base principalment al perfil social de l'alumne.

En relació als i les professores, l'habitus institucional⁷ (Reay, et al, 2005) actua com la guia que usen els professors mitjançant les seves expectatives (Diamond et al. 2004). D'aquesta forma, incorpora alhora elements culturals en les pràctiques quotidianes, incloent elements com els prejudicis institucionals, els biaixos culturals, el model d'orientació, la imatge projectada, les expectatives del professorat, el sentit de la responsabilitat docent o els elements propis del currículum ocult de la institució (Smyth i Banks, 2012; Tarabini et al. 2015a; Reay et al. 2001; Diamond et al. 2004)

Es dona, doncs, la tendència que un determinat habitus institucional porti a desajustaments entre la institució educativa (normes, valors, etc.) i aquells alumnes que provenen d'un camp o espai social diferent i aliè (Montes, 2019: 96)

⁵ Les dinàmiques d'autoexclusió impliquen que les aspiracions poden estar marcades per si els alumnes es senten representats en un lloc concret per les categories socials que els identifiquen (com serien el gènere, la raça, la ètnia o la classe). En el cas que no s'hi sentin representats, aquests alumnes estableixen categories "no desitjades", cosa que els permet anticipar-se a la discriminació que podran rebre en aquell context no representatiu. Tot això es dona per situacions de violència simbòlica de determinades institucions, la qual no és visible directament, però condueix a judicis de valors, conduint a la profecia auto-complerta.

⁶ En primer lloc expliquen als fills i filles que ells no van tenir les mateixes oportunitats de formar-se i ara viuen en un context de classe obrera o treballadora, en segon lloc que ells van renunciar a una vida més senzilla a Bangladesh patint totes les dificultats relatives al racisme quan van arribar a Gran Bretanya per poder garantir una millor educació dels seus fills i filles. Finalment, un últim argument va en la mateixa línia, i és que el racisme i la discriminació existeixen, motiu pel qual sempre partiran d'un desavantatge relatiu a la seva ètnia, per tant han de lluitar per tenir una millor qualificació que els porti a una millor posició laboral.

⁷ Concepte definit per Reay et al. (2001) com el conjunt de predisposicions, esquemes de percepció i expectatives donades per descomptat al voltant les quals s'organitzen els centres educatius.

per la importància que adquireixen variables com la classe, el gènere o la procedència de l'alumne (Thomas, 2002).

En aquesta línia, Rist (1970) explicava que les expectatives inicials del professorat tenen una importància clau per entendre les oportunitats d'èxit o fracàs escolar dels estudiants. Omar (2004) estableix que l'autoconcepte acadèmic dels joves ve donat per el reconeixement d'èxit dels seus docents, per la qualitat de la relació que mantenen ambdues parts, per l'adscripció de capacitats i potencialitats, així com la positiva valoració de determinades característiques de la personalitat. Així, estudis com el de Sanders, et al. (2001) mostra aquesta relació⁸.

Meltzer et al. (2001) estableixen que els alumnes amb problemes d'aprenentatge tendeixen a definir-se de forma diferenciada amb els altres estudiants⁹. Hi haurà, doncs, més possibilitats d'un desenvolupament acadèmic exitós quan el que estableix el/la professora (com a bon alumne) i l'igual autoposicionament d'aquest estan en consonància¹⁰, mentre que en el cas contrari i en els casos més extrems, la dissonància entre ambdues parts pot portar a l'abandonament escolar.

Per tant, Omar (2004) estableix que el professorat té un important paper a l'hora de modelar les expectatives de futur i l'autoposicionament dels estudiants.

Pel que fa a la relació que hi ha entre les desigualtats dins el circuit educatiu i el gènere, destaca la correlació que existeix entre el perfil de bon alumne i el gènere, de forma que són les dones "bones estudiants" les que es mostren més motivades, amb desitjos de superació més elevats i més competitives, mentre que els homes "mals estudiants" són el grup que menys motivat es sent, així com mostren menys sentiment de superació.

S'estableix també relació amb els condicionants socioeconòmics, en aquest sentit Van Houtte (2011) afirma que el professorat tendeix a creure que l'alumnat de major estatus socioeconòmic té millors resultats, és més talentós i s'esforça més que els alumnes de menor estatus, en la línia que plantejava Becker, que l'alumne ideal és el de classe mitjana segons els i les professores. Aquestes expectatives del professorat, recauen sobre l'efecte pigmalí, pel qual a partir d'aquestes es generen un tipus de comportaments i rendiments d'acord amb les mateixes, com ja plantejava Merton amb la profecia autocomplerta.

⁸ La relació es planteja de forma que les creences per part del professorat sobre l'existència de diferències importants pel que fa al nivell cognitiu dels alumnes influeix en el tipus i la qualitat de la relació que hi mantenen, amb conseqüències directes sobre el rendiment i el futur desenvolupament acadèmic dels estudiants.

⁹ Els alumnes amb problemes d'aprenentatge es defineixen com a motivats, acadèmicament competents, estratègics a l'hora de resoldre problemes i amb un elevat autoconcepte acadèmic, cosa que indica importants inconsistències amb les perspectives que els docents tenen d'ells.

¹⁰ Quan el professor defineix a un alumne com a bo, aquests alumnes també s'hi autoidentifiquen. En canvi, els alumnes que són considerats com a "mals estudiants" es defineixen majoritàriament com a bons alumnes, i en segon lloc es descriuen a sí mateixos com a "alumnes regulars".

“Las menores expectativas en relación al alumnado de estatus socioeconómico desfavorecido tienden a generar una “naturalización” y “normalización” de sus posibles dificultades académicas e incluso de su fracaso y/o abandono escolar.” (Tarabini, 2015:353)

Destaca Sheila González et al (2012), la qual aborda aquestes la diferenciació entre alumnes migrats i autòctons que es dona als centres educatius, explicant que segons Nusche (2009) les pràctiques de diferenciació curricular estable tenen riscos¹¹. Aquesta situació es torna especialment greu, explica González, et al. (2012) amb la realitat que es dona, la qual és que els usuaris d'aquests sistemes de diferenciació són principalment els alumnes d'origen estranger, portant a unes taxes d'assistència desproporcionadament menors en alumnes migrats en relació als alumnes autòctons (Resh, 1998; Prenzel et al, 2005; Strand, 2007). Les conseqüències¹² afecten a la construcció de les aspiracions i expectatives educatives dels estudiants (Nushce, 2009).

D'aquesta forma, queda palesa la relació estreta que existeix entre els condicionants del circuit educatiu, i els condicionants que acompanyen als i les estudiants d'aquests, tals com serien la situació socioeconòmica i la identitat de gènere i ètnia. Alhora queda també remarcada la importància que tenen les expectatives docents vers els i les estudiants, i com aquestes marquen de forma elevada l'autoposicionament dels estudiants en tant que “bons alumnes” o “mals alumnes”.

Condicionants de la identitat de gènere i ètnica

La identitat no té sentit si no és en relació als altres, és a dir, “el negro no es negro sinó de cara al blanco” (Fanon, 1952), per tant, es pot donar certa estigmatització cap als estudiants respecte aspectes relatius a la identitat. Alhora, és comú que es busquin recursos per assimilar-se al grup de normals, buscant evitar tal estigmatització. D'aquesta forma hi ha una interacció constant entre l'estigmatitzador i l'estigmatitzat (Goffman, 1963) que crea desigualtats de forma relacional.

Montes (2019) defineix “alumne tradicional” i “alumne no tradicional”, i explica els diversos focus que existeixen en la teoria sociològica per a definir a un alumne com a “no tradicional”, destacant en la present recerca la concepció d'Archer et

¹¹ En grups de reforç estables, o grups-classe basats en el nivell d'aprenentatge, poden donar-se situacions tals com l'estigmatització dels alumnes de menor rendiment escolar, la reducció de les expectatives d'aquests alumnes, la generació d'entorns d'aprenentatge poc estimulants, minvar les expectatives per part del professorat, etc. d'aquests alumnes, la generació d'entorns d'aprenentatge poc estimulants, minvar les expectatives per part del professorat, etc.

¹² Aquestes conseqüències són àmplies: en primer lloc la directa identificació dels alumnes migrats com a alumnes amb dificultats d'aprenentatge, fet que minva les seves expectatives acadèmiques, alhora que també minva les seves possibilitats de desenvolupament educatiu i lingüístic, així com la seva integració social i cultural.

al. (2005) i Whatman (2017), els quals entenen la no tradicionalitat mitjançant un anàlisi de l'origen ètnic i social.

Aquests estudis es basen en l'anàlisi d'alumnes de diversos orígens socials, culturals i ètnics, i com aquests pateixen marginació i infrarepresentació pel que fa a la raça, augmentant aquesta quan se suma a altres factors de desigualtat social, tals com serien l'edat, el perfil socioeconòmic o el gènere. Archer (2005) i Whatman (2017), explica Montes (2019), parlen inclús d'un model hegemònic tradicional d'alumne masculí, blanc i de classe mitjana, fent referència a la teoria de la reproducció de Bourdieu (1992).

Caldrà entendre, doncs, el background dels i les estudiants que participen d'aquest estudi, per tal de poder comprendre la dimensió relacional de la problemàtica, concretament l'estudi de Rollock et al. (2012) que destaca la alta rellevància de la interseccionalitat per la comprensió de la complexitat de formes en les que no només s'uneixen la classe social i la raça, sinó que també entra en relleu el context britànic socio-polític¹³.

Pel que fa al gènere concretament, Macías i Redondo (2012) expliquen que el sexisme afecta a totes les dones de forma similar. Contràriament, Tarabini (2018) exposa que en termes del sistema educatiu, són els nois el perfil més vulnerable pel que fa al fracàs i l'abandonament escolar¹⁴. Per tant és rellevant la socialització en base al gènere i com, aquesta, condueix a desigualtats objectives derivades de currículums i programes educatius marcats en excés per un model hegemònic de gènere. Scandone (2018) troba que la majoria de noies que participen al seu estudi entenen els estudis superiors com quelcom normal i és un fet que entra a les seves aspiracions de futur, identificant una major importància al valor simbòlic que comporten uns estudis superiors, per sobre del problema del cost d'oportunitat d'estudiar, és a dir, les barreres simbòliques i materials. Per tot, Scandone (2018) troba que les noies tenen una menor preocupació per les barreres materials que impliquen estudiar.

¹³ En l'estudi de Rollock et al. (2012) sobre la població afroamericana (procedent del Carib) a Gran Bretanya s'identifiquen cinc formes d'auto-identificar-se com a classe mitjana o no, però en aquest sentit les fronteres no són clares, sinó més aviat poroses i flexibles. Les interseccions del lloc, la classe i la emoció s'uneixen, doncs, per forjar una identitat complexa i de múltiples capes, i molts dels entrevistats expliquen que la seva identitat social és significativament afectada pel racisme. Per tant, cultura i identitat juguen un paper important, ja que formen fronteres entre les classes mitjanes blanques i negres.

¹⁴ Tarabini (2018) argumenta que existeixen microdinàmiques d'exclusió educativa amb impactes diferenciats per raó de gènere (com serien els resultats en determinades matèries o les pròpies aspiracions educatives).

Pel que fa a aspectes relacionats amb la ètnia, destaca l'article "Ethnic Choosing", ja que aporta una visió relacional amb les desigualtats originades per la ètnia i les relatives al context socioeconòmic. A mode de síntesi, destaco dues cites:

"Etnicidad por sí solo no explica o da cuenta de las decisiones de los estudiantes de minorías étnicas"

"Las diferencias entre los estudiantes minoritarios en términos de clase social y "herencia educativa" son claramente importantes y estas diferencias se reproducen en las aplicaciones y admisión a la educación superior, por lo que cualquier generalización sobre estudiantes "minoritarios" de la muestra es muy peligrosa"

Com s'entreveu, expliquen que l'element clau d'estudi, més enllà de la ètnia, és la classe social i amb la diferenciació de tipus ideals d'alumnes que fa (alumne contingent i alumne incrustat) estudia aquest terme en una posició central, acompanyat sempre per la ètnia.

Els alumnes contingents¹⁵ són l'eix central de l'estudi i el perfil que més s'assembla al perfil d'estudiants del Raval, els quals planegen una biografia que implica una espècie de ruptura amb la família i la classe i, en alguns casos, amb l'origen ètnic.

Macías i Redondo (2012) expliquen que pel que fa a les discriminacions per raó d'ètnia en l'àmbit educatiu hi ha moltes evidències de la desigualtat vers les persones migrades, com serien les pràctiques de gestió de la diversitat¹⁶.

Alhora, Tarabini (2018) analitza el factor origen (entre altres) pel que fa al risc d'abandonament escolar prematur, i explica que les probabilitats augmenten molt en estudiants d'origen migrat.

"Sea por cuestiones de estatus socioeconómico y cultural, por barreras lingüísticas, por experiencias migratorias o por distancias culturales, es evidente que el sistema educativo actual continúa excluyendo de las oportunidades de éxito educativo a numerosos estudiantes en función de su origen étnico y migratorio" (Tarabini 2018:33)

¹⁵ Segons defineix Bernice Scandone (2018), el concepte "alumne contingent" fa referència a la situació en la que es troben estudiants que seran els primers de la seva família a cursar estudis superiors, alhora que viuen en un context de pobresa o classe treballadora.

¹⁶ Les dinàmiques de gestió de la diversitat consisteixen bàsicament a dividir a un col·lectiu d'alumnes en aules diferents sota els discursos que així podran aprendre a un ritme més adaptat a les seves dificultats.

Tal com explica Archer et al. (2007) en relació al seu estudi, els alumnes migrats, tot i no partir dels recursos tradicionalment emprats per construir el seu capital cultural, han utilitzat una construcció ètnica específica de la identitat com a recurs alternatiu pel seu capital cultural, que els hi ha proporcionat la perspectiva i l'enfocament necessari per obtenir un alt rendiment educatiu. En aquest sentit podria ser l'alt valor que donen a l'educació i el respecte als adults el que marca aquesta diferència concreta en els casos de famílies xineses.

Seguint amb Archer et al.(2007) analitzant a joves urbans de classe treballadora, hi ha temes de l'habitus que estan estretament lligats a les identitats col·lectives¹⁷. Com ja s'ha vist, les institucions d'educació superior operen amb aquest tipus de discursos, de forma implícita, desvaloritzant la diferència en pro de la hegemonia cultural de la classe mitjana. Aquesta situació configura una nova desigualtat per als i les joves del Raval vers altres, ja que la seva cultura concreta del context territorial, ètnica i de gènere és considerada "diferent" en institucions educatives i, per tant, "inferior".

Finalment, hi ha una marcada relació pel que fa al gènere i la ètnia. Macías i Redondo (2012) expliquen que les dones d'origen migrat tenen la doble discriminació (social i cultural), que porta a un major nombre de problemes a l'hora d'accedir i participar de processos de formació, problemàtica que s'anomena "interseccionalitat"¹⁸ (Nacions Unides, 2001)

OBJECTE D'ESTUDI

Objectiu principal

En aquest projecte hi ha un objectiu clar: *Analitzar com es construeixen les aspiracions i expectatives educatives dels joves del Raval en vers l'educació universitària.*

L'anàlisi es farà al moment del Batxillerat, ja que és un moment decisiu pel que fa a la tria de la seva trajectòria educativa.

Objectius complementaris

Com a objectius secundaris es proposa:

¹⁷ Les identitats col·lectives són formades d'aquesta manera per tal de tractar de contradir aquells discursos que estipulen que les identitats de classe treballadora manquen de valor. En aquest sentit, destaquen aquells que interpreten que hi ha "escoles dolentes" en "àmbits inferiors" que els posiciona com "alumnes inferiors".

¹⁸ Interseccionalitat: El sexisme i el racisme interactuen provocant formes de discriminació o sistemes de subordinació. El patriarcat, el racisme i les desigualtats econòmiques entre altres, provoquen que es doni una estructura desigual, on les dones estan més perjudicades que els homes en el conjunt d'àmbit social.

- ◆ Entendre el moment que estan vivint els alumnes estudiats de transició i canvi, així com quins són els factors que influeixen en la creació de les aspiracions i expectatives de futur.
- ◆ Analitzar la relació entre les aspiracions i expectatives de futur dels joves i si hi ha dissonàncies, en base al context concret del barri del Raval.

Pregunta de recerca

Com construeixen els i les joves migrants del Raval les aspiracions i expectatives educatives de futur, en base a la seva realitat social?

Aquesta pregunta pretén entendre el procés diferenciat pel que passen els i les joves d'origen migrant a l'hora de construir les seves aspiracions i expectatives de futur per accedir a l'educació superior, concretament els estudis universitaris. Caldrà analitzar, doncs, la relació que hi ha entre ambdós conceptes, ja sigui positiva o negativa, així com analitzar els factors (i les seves relacions) que promouen o dificulten unes aspiracions i expectatives de futur altes.

Sub-preguntes

- ◆ Com es relacionen els capitals econòmic, social i cultural de les famílies, en forma d'habitus d'aspiració tant individual com familiar, a l'hora de definir les aspiracions i expectatives que tenen els i les alumnes sobre el seu futur acadèmic?
- ◆ Quina és la rellevància subjectiva que té per als i les joves la concepció que els professors en tenen com a bons o mals estudiants en base als seus resultats, per a la construcció d'expectatives i aspiracions de futur?
- ◆ Com condiciona el gènere i la migració en les aspiracions i expectatives dels joves del Raval?
- ◆ Quin és l'impacte que té per els i les joves estudiants el fet de viure al Raval? Aquest, en cas de ser-hi, afecta a tothom per igual o té matisos?

HIPÒTESIS

H1: Les expectatives i aspiracions de futur són construïdes pels estudiants de forma desigual en funció dels condicionants socioeconòmics. Aquests es representen mitjançant el capital econòmic, social i cultural, configurant un habitus d'aspiració tant en termes individuals, com relatius a la família. Els alumnes poden auto-excloure's si hi ha una dissonància entre aspiracions i expectatives.

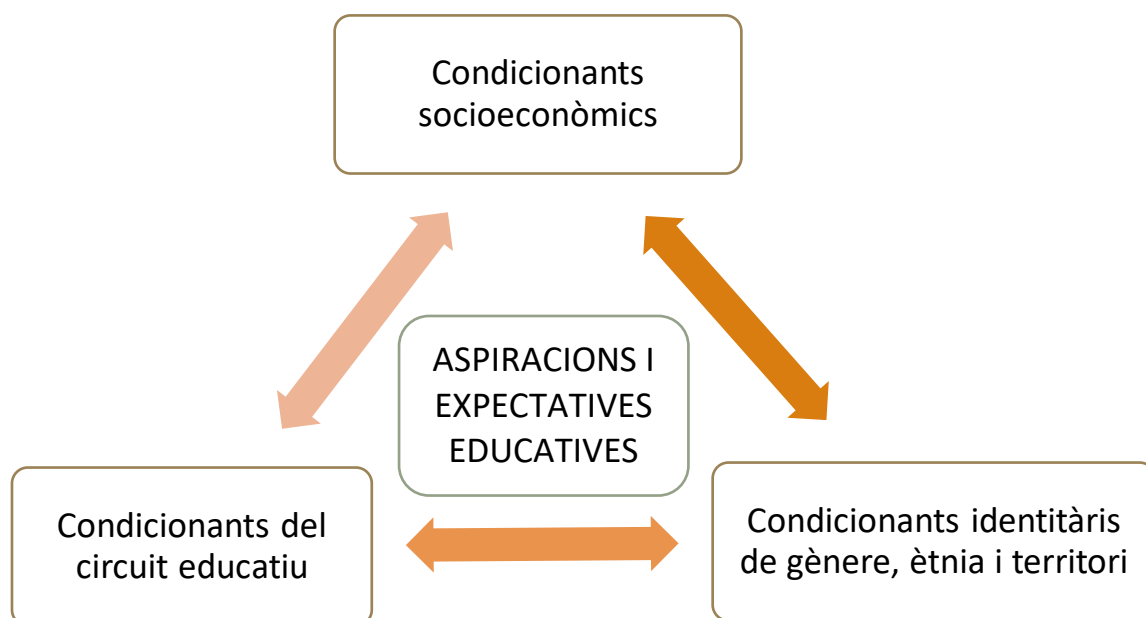
H2: Hi ha una relació entre la classificació de "bon alumne" o "mal alumne" que fan els professors i l'autopercepció que els joves tenen de d'ells en els mateixos termes, fet que pot comportar una construcció d'aspiracions i expectatives de futur desigual.

H3: Els condicionants de territori, gènere i ètnia s'articulen de dues formes, condicionant una certa vulnerabilitat d'alguns estudiants. En primer lloc de forma subjectiva en termes identitaris per una interiorització dels rols socialment assignats; i en segon lloc en forma de condicionants per a unes oportunitats desiguals d'accés a estudis universitaris.

OPERATIVITZACIÓ

A partir de la reflexió teòrica plantejada fins a aquest punt, i feta una clara conceptualització de l'objecte d'estudi i els factors que l'articulen, caldrà desglossar la informació per tal de fer els conceptes com quelcom visible.

D'aquesta forma, es pretén la viabilitat de fer un anàlisi de les aspiracions i expectatives educatives que tenen els i les estudiants del barri del Raval pel que fa al seu futur. En aquest sentit quedaria un model d'anàlisi corresponent a:

Font: Elaboració pròpia

Com es pot observar, els condicionants socioeconòmics, els relatius al circuit educatiu i els referents a la identitat en termes de gènere, ètnia i context territorial es mostren en forma de relació, de forma que no n'hi ha cap independent de l'altre, sinó que es condicionen i retroalimenten entre ells.

A continuació es planteja la operativització dels diversos condicionants en dimensions en primer lloc, i consegüentment en diversos indicadors que en permetran una observació objectiva a partir de la qual, a posteriori, realitzaré l'anàlisi de les dades obtingudes i els resultats.

Condicionants socioeconòmics

CONDICIONANTS SOCIOECONÒMICS	CAPITAL ECONÒMIC	Estudis pare
		Feina pare
		Estudis mare
		Feina mare
		Estudiar i treballar actualment
		Dificultats econòmiques per accedir a estudis superiors
	CAPITAL SOCIAL	Amics universitaris
		Amics que treballen
		Família amb estudis universitaris
		Relació familiar
	HABITUS D'ASPIRACIÓ	Expectatives de la família
		Importància de les expectatives de la família
		Motivació per anar a la universitat
		Relació entre nivell d'estudis superiors amb un millor futur
		Quin grau vol fer
	DINÀMIQUES D'AUTOEXCLUSIÓ	No voler anar a la universitat si suspèn
		No voler anar a la universitat per temes econòmics
		Plantejar-se deixar d'estudiar

Taula 1. Elaboració pròpia

Condicionants del circuit educatiu

CONDICIONANTS DEL CIRCUIT EDUCATIU	RESULTATS	Orientació rebuda
		Motivació per a seguir estudiant
		Agrupació per nivells
		Repetició de curs
		Importància dels resultats obtinguts
		Interiorització de dificultats d'aprenentatge
		Consciència de capacitats i dificultats
	INTERPRETACIÓ SUBJECTIVA	Orientació motivadora
		Valoració subjectiva de l'institut
		Valoració subjectiva del professorat
		Autoposicionament com a bon o mal alumne
		Relació entre les expectatives docents i les subjectives
		Plantejar-se altres vies d'accés
		Participació de famílies a l'institut

Taula 2. Elaboració pròpia

Condicionants de la identitat de gènere i ètnica

CONDICIONANTS DE LA IDENTITAT DE GÈNERE I ÈTNICA	ORIGEN	País d'origen
		Idioma/es
		Anys al sistema educatiu català
		Diferència si fos català
		Alumne contingent
	TERRITORI	Discriminació
		Racisme
	GÈNERE	Noi/Noia
		Interiorització de la importància dels estudis
		Diferència si fos de l'altre sexe
		Discriminació
		Afinitat d'assignatures

Taula 3. Elaboració pròpia

PART EMPÍRICA: ANÀLISI DE CASOS I MOSTRA UTILITZADA

En aquest estudi s'ha dut a terme una metodologia qualitativa, de forma que s'han seleccionat vuit joves d'un dels centres públics del barri del Raval i se'ls ha entrevistat. Aquestes, han sigut de caire semi estructurat clàssic i enfocades principalment a entendre la realitat social de cadascú d'ells, així com també els factors als que donen més importància a l'hora de construir les seves aspiracions i expectatives de futur.

El perfil d'alumne ha sigut heterogeni, de forma que s'ha buscat diversitat en termes de gènere, arribada al sistema educatiu català i tipus de resultats. La següent taula representa la mostra esperada:

TAULA 4			Bons resultats	Mals resultats
INSTITUT PÚBLIC DEL RAVAL	1r Batxillerat	Arribada recent	♂	♀
		Arribada tardana o complerta	♀	♂
	2n Batxillerat	Arribada recent	♀	♂
		Arribada tardana o complerta	♂	♀

Font: elaboració pròpia

El que pretenia la mostra era oferir a l'estudi representativitat tipològica i teòrica, de forma que hi ha nois amb bons i mals resultats, d'arribada recent o complerta, així com per les noies passava el mateix. Degut a aspectes externs, però, no s'ha pogut donar la mostra ideal, de forma que la mostra real emprada en l'anàlisi és la següent:

TAULA 5			Bons resultats	Mals resultats
INSTITUT PÚBLIC DEL RAVAL	1r Batxillerat	Arribada recent		
		Arribada tardana o completa		
	2n Batxillerat	Arribada recent	 	

Font: Realització pròpia

La mostra consta de quatre nois i quatre noies, els quals estan fent primer o segon de Batxillerat (dos nois i dues noies a cada curs). Alhora, destaca la diferenciació per l'arribada al sistema educatiu català, dividint aquesta entre arribada recent o completa¹⁹ i arribada tardana²⁰. Aquí destaca la manca de representativitat d'ambdós perfils, concretament a segon de Batxillerat, on tots els alumnes entrevistats tenen una arribada recent o complerta. Finalment, l'últim tall que s'ha emprat és el dels resultats, si són bons o dolents, on podem veure una situació similar al problema amb l'arribada al sistema educatiu, tot i que no tan descarat. D'aquesta forma, a segon de Batxillerat només hi ha un noi que tingui mals resultats, mentre que els de la resta són bons.

Així, el que es pot veure a primera vista, és que hi ha més noies amb bons resultats que nois (tres noies i dos nois), i que amb mals resultats hi ha més nois que noies (dos nois i una noia), d'aquesta forma, el 75% de les noies tenen bons resultats, mentre que els nois són el 50% amb bons resultats.

Pel que fa a l'arribada, el 75% dels casos són d'arribada recent o complerta, sent un 75% dels total de nois així com també un 75% del total de les noies. Cal destacar que els dos casos (un noi i una noia) d'arribada tardana al sistema educatiu català són de primer de Batxillerat, mentre que no hi ha cap alumne que cursi segon de Batxillerat que tingui una arribada tardana.

A partir d'aquesta mostra, van dur-se a terme les vuit entrevistes en horari de tutoria al centre educatiu, a un espai cedit on no hi havia interrupcions. Es va presentar un guió complert d'entrevista²¹ que es dividia 4 blocs temàtics en un total de trenta nou preguntes.

¹⁹ Parlar d'arribada recent o complerta implica a que ha realitzat tota la seva escolaritat o gairebé tota en el sistema educatiu català.

²⁰ Parlar d'arribada tardana indica a que l'alumne ha arribat al sistema educatiu català en els últims anys.

²¹ Veure Annex 2: Guió de l'entrevista

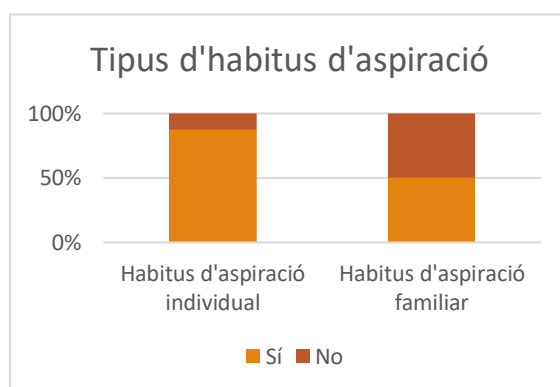
En els annexos 3 – 10 es podran trobar els resums de les entrevistes realitzades, així com cal destacar que els noms dels i les participants s'han modificat per tal de mantenir-ne la confidencialitat.

RESULTATS

Per a començar a analitzar els resultats, l'ordre que es seguirà serà en primer lloc tractar de respondre les preguntes plantejades, mitjançant les dades obtingudes (Veure annexos 11 – 15 per ampliar), i posteriorment procedir a afirmar o refutar les hipòtesis plantejades. Un cop aconseguit el plantejament relatiu a cadascun dels blocs teòrics, es procedirà a respondre a la pregunta de recerca.

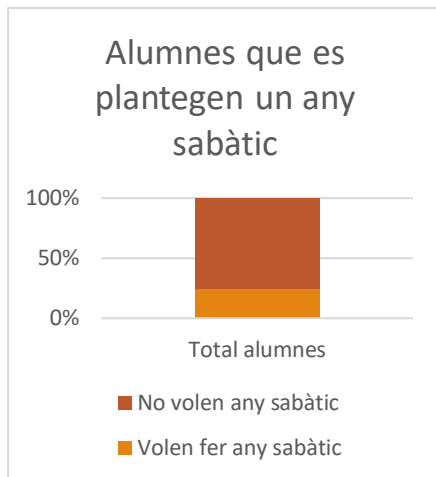
PREGUNTA DE RECERCA 1: “Com es relacionen els capitals econòmic, social i cultural de les famílies, en forma d’habitus d’aspiració tant individual com familiar, a l’hora de definir les aspiracions i expectatives que tenen els i les alumnes sobre el seu futur acadèmic?”

En aquest sentit, amb els casos analitzats, les aspiracions educatives transcendeixen el context immediat, ja que com s'ha vist el 100% dels alumnes volen anar a la universitat i hi ha diversitat de tipologies, des dels graus més numèrics, passant pels socials fins als lingüístics. A partir de la distinció entre els habitus d'aspiració, s'observa:

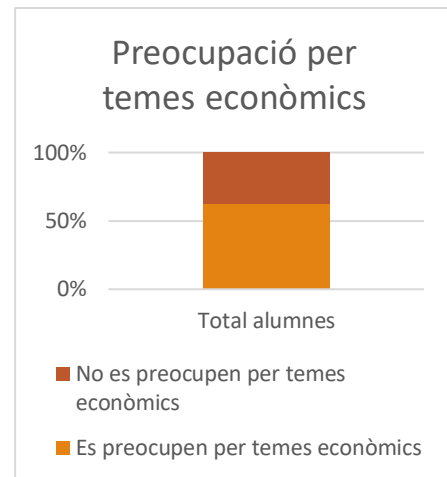

Gràfica 1. Font: elaboració pròpia

En aquest sentit, però, les expectatives educatives (el que creu que podrà fer realment) estan més afectades pels condicionants socioeconòmics, ja que com s'ha vist hi ha una gran majoria de familiars amb feines sense qualificació i de baix reconeixement econòmic, cosa que porta als i les estudiants a voler participar de projectes tals com el Prometeus, que ajuda a sol·licitar beques. D'aquesta forma:

Gràfica 2. Font: elaboració pròpia

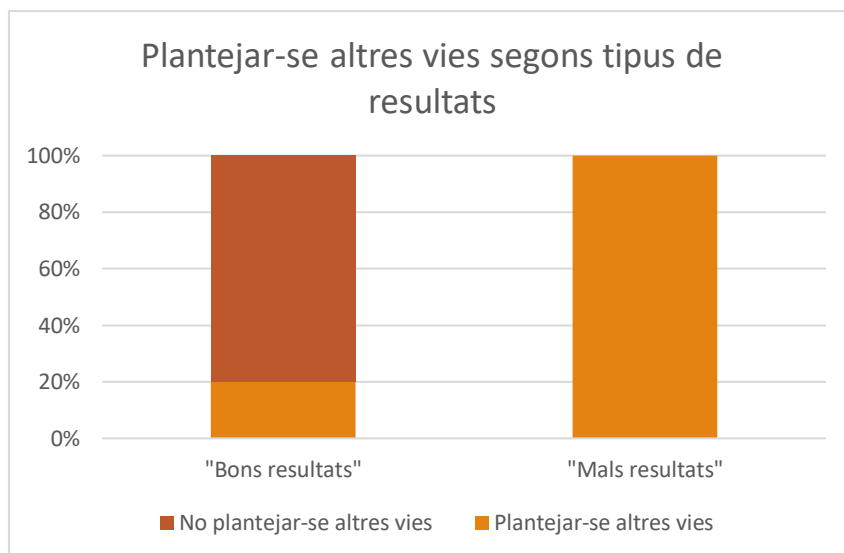

Gràfica 3. Font: elaboració pròpia

D'aquesta forma, recuperant la hipòtesi 1: *“Les expectatives i aspiracions de futur son construïdes pels estudiants de forma desigual en funció dels condicionants socioeconòmics. Aquests es representen mitjançant el capital econòmic, el social i el cultural, configurant un habitus d'aspiració tant en termes individuals, com relatiu a la família.”* Val a dir que les aspiracions es construeixen des del món imaginat i no tant pels factors socioeconòmics quedant en un nivell més desitjat i no tant objectiu. Quan intervé aquesta objectivitat a l'hora de construir les expectatives de futur, els factors socioeconòmics esdevenen un assumpte majoritari de preocupació entre els i les estudiants. Pel que fa als habitus d'aspiració, destaca que l'individual té més pes pels estudiants, i que el familiar té un pes que costa de reconèixer entre els i les estudiants, però que també és rellevant ja que afecta a la meitat dels casos.

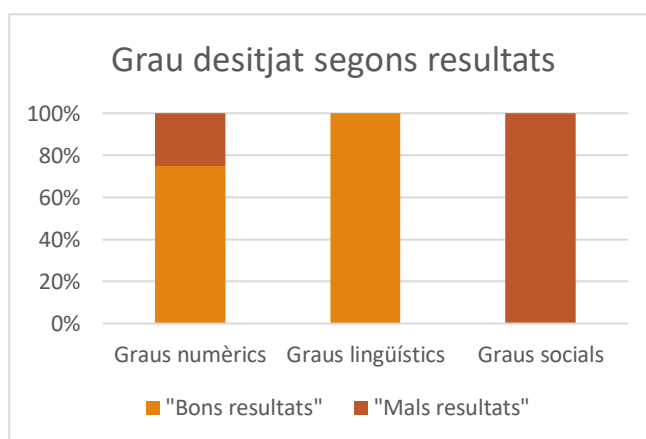
PREGUNTA DE RECERCA 2: “Quina és la rellevància subjectiva que té per als i les joves la concepció que els professors en tenen com a bons o mals estudiants en base als seus resultats, per a la construcció d'expectatives i aspiracions de futur?”

S'han trobat evidències per tal d'afirmar que els i les estudiants reben la informació que donen els professors, sobre si són bons o mals alumnes, fet que condiciona les seves expectatives educatives. En primer lloc, dels cinc casos que hi ha de “bons alumnes”, només un d'ells es planteja fer un any sabàtic. Pel contrari, els tres casos que són definits com a “mals alumnes” coincideixen en plantejar-se altres camins, concretament hi ha el cas d'un noi que vol repetir primer de batxillerat, una noia que vol abandonar Batxillerat i anar a fer cicles i, un noi que es planteja fer un any sabàtic. Per veure aquesta tendència de forma gràfica:

Gràfica 4. Font: elaboració pròpia

En aquest sentit, però, es dóna una situació similar als resultats dels condicionants socioeconòmics, ja que aquesta relació plantejada es dóna entre les expectatives docents i les expectatives individuals. Pel que fa a les aspiracions educatives dels joves, per contra, no s'observa una diferenciació clara de les aspiracions, ja que tots i totes les estudiants volen accedir a estudis universitaris, sigui per via Batxillerat o via cicles, i de forma continuada o discontinuà. El que sí que cal remarcar, però, és una certa diferenciació en el tipus de grau escollit:

Gràfica 5. Font: elaboració pròpia

Cal destacar que els alumnes que trien graus socials són els que es troben en situació d'estudiar i treballar actualment.

Amb tot, per tal de respondre a la hipòtesi: *“Hi ha una relació entre la classificació de “bon alumne” o “mal alumne” que fan els professors i l'autopercepció que els joves tenen de d'ells en els mateixos termes, fet que pot comportar una construcció d'aspiracions i expectatives de futur desigualtaria”*, no hi ha prou evidències per tal de parlar en termes d'aspiracions i expectatives, ja que només puc afirmar la hipòtesi en allò referent a les segones. Un fet que podria explicar

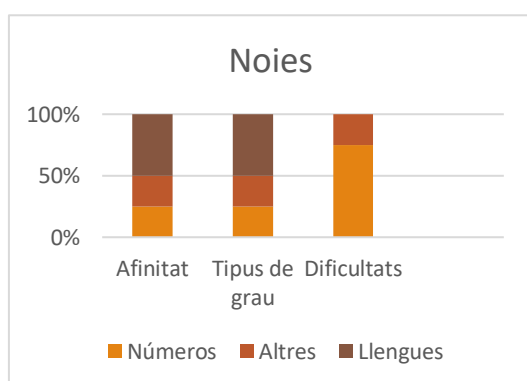
la dissonància que hi ha entre les aspiracions i les expectatives dels estudiants, en especial aquells que estan definits com a “mals estudiants”, seria l’habitus d’aspiració, el qual s’ha tractat al bloc anterior, però en aquest sentit podria donar-se el cas que aquests alumnes vulguin contradir el què s’espera d’ells, fet que es demostraria quan expliquen que a cap d’ells els va influir la orientació que van rebre del centre perquè ja tenien clar el què volien fer d’avantmà. De totes formes, falta informació en aquest apartat per entendre com es configuren les aspiracions educatives en relació al pas pel sistema educatiu.

PREGUNTA DE RECERCA 3: “Com condiciona el gènere i la migració en les aspiracions i expectatives dels joves del Raval?”

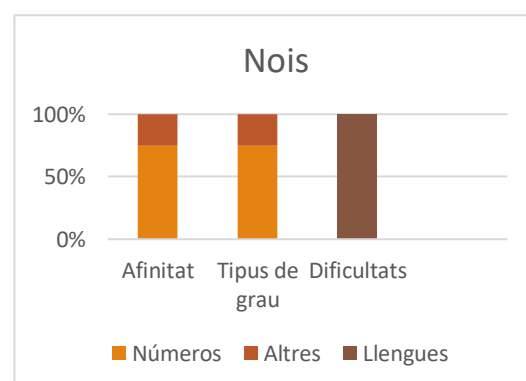
PREGUNTA DE RECERCA 4: “Quin és l’impacte que té per els i les joves estudiants el fet de viure al Raval? Aquest, en cas de ser-hi, afecta a tothom per igual o té matisos?”

Pel que fa la primera pregunta, destaca la afirmació majoritària que hi hauria diferències en la trajectòria vital dels i les joves si haguessin nascut a Catalunya. Els alumnes estableixen una diferenciació: dins i fora de l’escola. En relació a aspectes de dins de l’escola, la majoria de diferències es donen per raons d’origen ètnic, argumentant aspectes relatius a la llengua, o que seria més fàcil perquè no hi hauria un procés d’adaptació. En relació a aspectes fora de l’escola, la majoria de diferències es donen per raó de gènere, concretament en aspectes culturals relatius a la submissió de la dona. En aquest sentit, però, el 66,7% dels casos que identifiquen diferències per raó de gènere ho argumenten amb criteris d’origen ètnic.

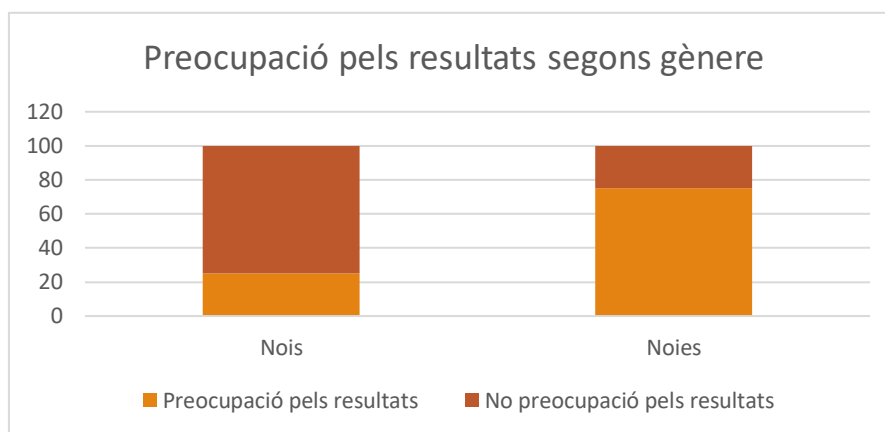
En relació a les aspiracions i les expectatives, s’han trobat diferències clares en base a factors de gènere i ètnia, com quedà plasmat a les següents gràfiques:

Gràfica 6. Font: elaboració pròpia

Gràfica 7. Font: elaboració pròpia

Gràfica 7. Font: elaboració pròpia

De tot això s'extreu que el factor gènere és determinant a l'hora de la construcció de les aspiracions educatives de futur així com l'origen ètnic és important per a les joves de forma negativa, ja que se senten amb menys llibertat que els nois per temes tant culturals com religiosos.

Per a respondre a la segona pregunta, cal destacar el fet que no hi ha discriminació entre els nois i noies del barri del Raval de Barcelona, només un cas i va ser referent al bullying, tot i que sí que destaca que aquest cas va iniciar-se pel desconeixement de la llengua. Alhora dins el centre dos casos han identificat dinàmiques subtils de discriminació i racisme positiu.

Per tant, els nivells de discriminació i/o racisme són pocs en la mostra emprada, cosa que porta a pensar que el barri del Raval de Barcelona, degut a l'alt nivell de persones de diversitat ètnica que hi viu, no és un lloc on hi hagi situacions d'aquest tipus, sinó que per contra molts dels joves expliquen que una de les millors coses de l'institut és conèixer a gent de moltes parts del món i conviure amb cultures diferents i diverses a la pròpia.

Finalment, per tal de respondre la hipòtesis pertinent: *“Els condicionants de territori, gènere i ètnia s'articulen, condicionant una certa vulnerabilitat d'alguns estudiants. En primer lloc de forma subjectiva en termes identitaris per una interiorització dels rols socialment assignats; i en segon lloc en forma de condicionants per a unes oportunitats desiguals d'accés a estudis universitaris”*, Pot afirmar-se la hipòtesis. En primer lloc i referent a la vulnerabilitat en termes identitaris ha quedat reflectida en relació a la situació desigual de les noies (especialment fora de l'institut, per temes relatius a una connexió entre la cultura d'origen i el gènere), així com també ha quedat palesa en termes relatius a l'escola en relació amb la ètnia, ja que majoritàriament els joves identifiquen majors dificultats pel fet de ser migrants. En segon lloc, referent a les oportunitats desiguals d'accés a la universitat, no s'ha pogut confirmar en el sentit estricte de l'accés, tot i que sí que han quedat mostrades les diferències a l'hora de triar el grau desitjat. En aquest sentit, hi ha una desigualtat d'oportunitats d'accedir a un tipus de grau o a un altre en base als rols assignats per raó de gènere i ètnia. Els aspectes relatius al territori no influeixen en la construcció de les aspiracions i expectatives de futur.

CONCLUSIONS

A partir de l'anàlisi de la teoria, la operativització dels conceptes més rellevants per la recerca, les entrevistes realitzades i la validació empírica, aquest estudi ha pogut constatar que hi ha una relació entre els condicionants socioeconòmics, els relatius al circuit educatiu i els referents a aspectes identitàris tals com el gènere i la ètnia, de forma que es retro-alimenten entre ells. En aquest sentit, les aspiracions i les expectatives educatives dels estudiants es construeixen a partir d'aspectes rellevants de tots els condicionants, pel que es pot establir que aquesta no és neutra, sinó que queda afectada per la situació social dels i les joves, així com pel pas al circuit educatiu.

Pel que fa a la relació entre expectatives i aspiracions, s'ha denotat un biaix rellevant entre ambdues, de forma que els i les joves tenen unes aspiracions superiors al que creuen que podran fer realment, les seves expectatives. Per tant, el "jo aspirat" dels i les estudiants no concorda amb el "jo esperat" que construeixen.

En aquest sentit, com a possible línia futura d'investigació, caldria determinar a partir d'un estudi longitudinal, quines són les trajectòries educatives que segueixen els casos estudiats, per tal d'observar si són les altes aspiracions educatives o les menors expectatives de futur el què determinarà el seu recorregut.

BIBLIOGRAFIA

- Alegria, J. Esclapés, E. Iglesias, E. Lleonart, P. Quintela, J. (2017) Entornos y estrategias educativas para la inclusión social – Capítol 14 en Mòdul 5. Pàgs 143 – 154
- Archer, L., Francis, B (2004) British-Chinese pupils' and parents' constructions of the value of education. *British Educational Research journal* Vol. 31, nº 1. Pàgs: 89- 108
- Archer, L., Hutchings, M., & Ross, A. (2005). *Higher education and social class: Issues of exclusion and inclusion*. Routledge.
- Archer, L., Hollingworth, S., & Halsall, A. (2007). University's not for Me—I'm a Nike Person': Urban, Working-Class Young People's Negotiations of Style', Identity and Educational Engagement. *Sociology*, 41(2), 219-237.
- Becker, H. (1952) Social-class variations in the teacher pupil relationship. *Journal of Educational Sociology*, 20 (8) 451-465
- Bourdieu, P. (1979). *La distinción. Criterios y bases sociales del gusto*. 2006.
- Bourdieu, P., y Wacquant, L. (1992). *An Invitation to Reflexive Sociology*. Chicago und London: The University of Chicago Press.
- Bourdieu, P. (2006) *Argelia 60: estructuras económicas y estructuras temporales*. Buenos Aires. Siglo XXI Editores.
- Boxer, P., Goldstein, S. E., DeLorenzo, T., Savoy, S., Mercado, I. (2011) Educational aspiration-expectation discrepancies: Relation to socioeconomic and academic risk-related factors. *Journal of adolescence*, 34(4), 609-617
- Branden, K., Van Avermaet, P., Van Houtte, M. (eds.) *Equity and excellence in education: Towards maximal learning opportunities for all students* (pp:75-95) NY:Routledge
- Corica, A. (2012) Las expectativas sobre el futuro educativo y laboral de jóvenes de la escuela secundaria: entre lo posible y lo deseable. *Cidpa Valparaíso* 36:71-95
- Curran, M. (2017) *¿Qué lleva a los jóvenes a dejar los estudios?: explorando los procesos de (des)vinculación escolar desde una perspectiva de clase y género*. Tesis doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona.
- Diamond, J. B., Randolph, A., y Spillane, J. P. (2004). Teachers' expectations and sense of responsibility for student learning: The importance of race, class, and organizational habitus. *Anthropology & education quarterly*, 35(1), 75-98.
- Dunne, M., Gazeley, M. (2008) Teachers, social class and underachievement, *British Journal of Sociology of Education*, 29 (5) 451-463
- Fanon, F. (1952). *Piel negra, máscaras blancas*. Ediciones Akal, Madrid.
- Finn, J.D; Achilles, C.M. (1990) Answers and Questions about Class Size: A Statewide Experiment. *American Educational Research Journal*. Vol. 27, No. 3. P. 557-577.

Glass, G.V. et al. (1982) School Class Size: Research and Policy. Beverly Hills: Sage.

Goffman, E. (1963). Estigma – La identidad deteriorada. Amorrortu editores. Madrid. Krueger, A.B. (2000) Understanding the Magnitude and Effect of Class Size on Student Achievement». The Class Size Policy Debate, Working Paper. No. 121. Washington D.C: Economic Policy Institute.

- ♦ (2003) Economic Considerations and Class Size. Economic Journal. Vol. 113, No. 485. P. F34-F63.

Macías, F., Redondo, G. (2012) Pueblo gitano, género y educación: investigar para excluir o investigar para transformar. International Journal of Sociology of Education, 1(1), 71-92

Markus, H., Nurius, P. (1986) Possible selves. American Psychologist 41(9), 954.

Meltzer, L., T. Katzir-Cohen, L. Miller y B. Roditi. (2001) “The impact of effort and strategy use on academic performance: student and teacher perceptions” , en Learning Disability Quarterly, 24, 2, Vancouver, British Columbia University Press, pp. 85-98.

Merton, R. K. (1948) The self-fulfilling prophency. The antioch Review, 8 193-210

Montes, A. (2019) Trayectorias no tradicionales de acceso a la educación superior: nuevas y viejas desigualdades en tiempos de expansión educativa. Tesis Doctoral. Universitat Autònoma de Barcelona

Nusche, D. (2009) What Works in Migrant Education? A Review of Evidence and Policy Options. París: OECD Education Working Paper, No. 22

Omar, A. (2004). La evaluación del rendimiento académico según los criterios de los profesores y la autopercepción de los alumnos. Revista Latinoamericana de Estudios Educativos (México),XXXIV (2), 9-27.

Prenzel, M. et al. (2005) PISA 2003: Ergebnisse des Zweiten Ländervergleichs Zusammenfassung. PISA-Konsortium Deutschland.

Reay, D., Davies, J., David, M., y Ball, S. J. (2001). Choices of degree or degrees of choice? Class, race and the higher education choice process. Sociology, 35(4), 855-874.

Reay, D., David, M. E., & Ball, S. J. (2005). Degrees of choice: Class, race, gender and higher education. Trentham Books.

Resh, N. (1998) Track placement: How the “Sorting Machine” Works in Israel. American Journal of Education. Vol. 106, No. 3. P. 416-438.

Rist, R. (2000) [1970] Student Social Class and Teacher Expectations: The self-fulfilling propheet in ghetto education. Harvard Educational Review, 70(3) 257-301

Rollock, N. Vincent, C., Gillborn, D., Ball, S. (2012) ‘Middle class by profession’: Class status and identification amongst the Black middle classes. Ethnicities 13 (3). Pàgs: 253-275

Sanders, C. E., T. M. Field y M. A. Diego. (2001) "Adolescents' academic expectations and achievement" , en *Adolescence*, 36, 144, San Diego, CA, Libra Publishers Inc., pp. 1333-1346.

Santiago, P. (2002) *Teacher Demand and Supply: Improving Teaching Quality and Addressing Teacher Shortages*. Education Working Papers, No. 1. París: OECD.

Scandone, B. (2018) Re-thinking aspirations through habitus and capital: The experiences of British-born Bangladeshi women in higher education. *Ethnicities* 18(4) 518-540

Smyth, E., y Banks, J. (2012). 'There was never really any question of anything else': young people's agency, institutional habitus and the transition to higher education. *British Journal of Sociology of Education*, 33(2), 263-281.

Strand, S. (2007) *Minority Ethnic Pupils in the Longitudinal Study of Young People in England (LSYPE)*. Londres: University of Warwick.

Tarabini, A. (2018) *La escuela no es para ti: El rol de los centros educativos en el abandono escolar*. Editorial Octaedro

- ♦ (2015) La meritocràcia en la mente del profesorado: un anàlisi de los discursos docentes en relación al éxito, fracaso y abandono escolar. *Revista de la Asociación de Sociología de la Educación* vol. 8 nº 3 349-360

Tarabini, A., Curran, M., Montes, A., y Parcerisa, L. (2015a). La vinculación escolar como antídoto del abandono escolar prematuro: explorando el papel del habitus institucional. *Profesorado. Revista de Currículum y Formación de Profesorado*, 19(3).

Thomas, L. (2002). Student retention in higher education: the role of institutional habitus. *Journal of Education Policy*, 17(4), 423-442.

United Nations. (2001). *Commission on the Status of Women, Thematic issues: gender and all forms of discrimination, in particular racism, racial discrimination, xenophobia and related intolerance*. Forty-fifth session: New York: United Nations.

Van Houtte, M. (2011) So where's the teacher in school effects research? The impact of teachers beliefs culture and behaviour on equity and excellence in education. A: Van der

Whatman, S., Quennerstedt, M., y McLaughlin, J. (2017). Indigenous knowledges as a way to disrupt norms in physical education teacher education. *Asia-Pacific Journal of Health, Sport and Physical Education*, 8(2), 115-131.

ÍNDIX DE TAULES

Taula 1: Indicadors dels condicionants socioeconòmics	pàg.14
Taula 2: Indicadors dels condicionants del circuit educatiu	pàg. 14
Taula 3: Indicadors dels condicionants identitatàris	pàg. 15
Taula 4: Mostra esperada	pàg. 15
Taula 5: Mostra real	pàg. 16

ÍNDIX DE GRÀFIQUES

Gràfica 1: Tipus d'habitus d'aspiració	pàg. 18
Gràfica 2: Alumnes que es plantegen un any sabàtic	pàg. 19
Gràfica 3: Preocupació per temes econòmics	pàg. 19
Gràfica 4: Plantejar-se altres vies segons tipus de resultats	pàg. 21
Gràfica 5: Grau desitjat segons els resultats	pàg. 21
Gràfica 6: Diferències per gènere: nois	pàg. 22
Gràfica 7: Diferències per gènere: noies	pàg. 22
Gràfica 8: Preocupació pels resultats segons gènere	pàg. 23

ANNEXOS

ANNEX 1: Taula de resultats esperats: comparació entre barcelona i districte de ciutat vella

Tabla 2. Comparativa de las competencias básicas en Educación Secundaria Obligatoria

	Resultados esperados (% alumnos/as no superan)	Media Barcelona (% alumnos/as no superan)	Resultados Ciutat Vella (% alumnos/as no superan)
Lengua catalana	15%	9.2%	29.3%
Inglés	15%	15.3%	33.4%
Lengua castellana	15%	10.2%	35.5%
Matemáticas	15%	15.3%	35.8%

Fuente: Elaboración propia a partir de los datos facilitados por el Consorci d'Educació de Barcelona.

ANNEX 2: Guió de les entrevistes

Entrevista Joves Avaluació Projecte Prometeus

0. Introducció

Introducció de l'entrevistador, presentació del projecte, recordar anonimat i pactar mètode de recollida (gravació)

1. Trajectòria Educativa

- 1.1. Podries explicar-me com ha sigut la teva **trajectòria educativa** durant l'ESO en particular, però també explicant alguns aspectes de l'educació primària si ho consideres important? *Resposta molt oberta, deixar que parli. Capturar aspectes objectius: repeticions, notes, canvis de centre, interrupcions, agrupament per nivells, possibilitats d'abandonament... i també subjectius, com ho interpreta.*
- 1.2. Què és el millor i el pitjor de **l'institut**? Si poguessis canviar alguna cosa, que canviaries?
- 1.3. Què diries que és un bon alumne? I un mal alumne? Et consideres un **bon alumne o un mal alumne**? Per què? Quines assignatures són les que se't donen millor? I les que menys t'agraden? Per què? Què creus que necessita una persona per a tenir èxit educatiu? *Auto-identificació com a alumne, individualització de les trajectòries d'èxit*
- 1.4. Parlem dels professors, com valors als **professors** d'aquest institut? A tots per igual? Que és per a tu un bon professor? I un mal professor? Em pots parlar d'algun professor que t'agradi especialment? Em pots parlar d'algun professor que no t'agradi? *En el cas de batxillerat comparar professors de batxi amb el de ESO*

- 1.5. **(Tan sols per a Batxillerat)** Entre les opcions que estàs considerant creus que hi ha algunes **millors o més ben valorades** que altres? Per què? *Identificar jerarquia batxillerat-FP, jugar amb possibles contradiccions: és millor el batxillerat però jo faré FP, o totes són iguals però jo faré batxillerat si o si...*
- 1.6. **(Tan sols per a Batxillerat)** Entre les opcions que estàs considerant quines consideres que són més **difícils** i quines més **fàcils**? Per què? Que creus que hauries de fer per a superar un batxillerat amb èxit? I per a superar un cicle formatiu amb èxit?
- 1.7. Quin és o quins són els teus **idiomes** materns? Tens alguna dificultat amb l'idioma? [en cas afirmatiu] Què creus que faria falta per a superar aquesta dificultat? *Especialment per a alumnes amb arribada tardana o amb dificultats lingüístiques*
- 1.8. Creus que si en lloc de ser [noi o noia] haguessis sigut [de l'altre **sexe**] la teva experiència educativa hagués sigut diferent? Perquè?
- 1.9. Ara et proposo dos exercicis en els que t'hauràs d'imaginar a tu amb algunes variacions... Creus que si en lloc de tenir **orígens** de [nacionalitat d'origen] tu i la teva família fóssiu d'origen "català" la teva experiència educativa hagués sigut diferent? Identifiques algun aspecte de la teva cultura d'origen que t'ajudi o et dificulti en la trajectòria educativa? *Si no s'entén mobilitzar amb algun exemple, tret d'altres casos però que no tingui a veure amb el seu grup ètnic, per exemple, entrevistant a un filipí explicar que l'altre dia et van explicar que les noies pakistaneses passen més estona a casa i això fa que estudiïn més.*
- 1.10. Sents que en algun moment t'han tractat diferent o de forma injusta per el teu origen, per el teu sexe o per qualsevol altre motiu? [en cas afirmatiu] Ens ho podries explicar?

2. Família i Comunitat

- 2.1. Parlem de la teva **família**, amb qui vius? De què treballen? Quins estudis tenen? De quina part del món són originaris? Com és la relació amb la teva família?
- 2.2. Quina relació té la teva família amb l'institut? Per què? *Si diu que hi ha poca relació família-escola.*
- 2.3. Quines **expectatives** creus que té la teva família amb tu? La teva família espera que acabis cursant alguns estudis o tenint alguna feina en concret? Quin pes té o creus que tindrà la teva família en la teva decisió final?
- 2.4. Tens **amics** fora de l'institut? En quins espais? Estudien o treballen? Creus que acabaràs estudiant o treballant d'alguna cosa similar a ells/elles? T'agradaria?

3. Imaginaris del món universitari

- 3.1. Pel que fa al futur, què t'imagines fent l'any vinent? *[seguir batxillerat en cas de 1r o abandonar-lo, en el cas dels de 2n si volen anar a la universitat o fer CFGS o deixar els estudis]* Per quins motius creus que acabaràs fent això que t'imagines?

- 3.2. [En cas que es plantegi **anar a la Universitat**]
- 3.2.1. **Quin grau** t'agradaria fer i què t'ha fet prendre aquesta **decisió**? *[motivació personal, expectatives familiars, comparació amb grup d'iguals, idea que "sigui fàcil", etc.]*
- 3.2.2. Creus que alguna cosa et podrà **impedir o dificultar** arribar a la Universitat? *[en cas que sí]* Quina? Com creus que podries resoldre-ho? Qui creus que t'hi ajudaria?
- 3.2.3. **Què en saps** de la Universitat? *[funcionament, accés, horaris, distància, beques, facultats, etc.]*
- 3.2.4. Coneixes a **amics o amigues** que hi vagin? *[en cas que sí]* Te n'han parlat positivament?
- 3.2.5. Tens **algun familiar** (germà, cosí, etc.) que vagi a la Universitat? *[en cas que sí]* Te n'han parlat positivament?
- 3.2.6. Què **opina la teva família** sobre el fet que et plantejis o plantegeassis anar a la Universitat? Et donen o donarien suport? Prefereixen o preferirien algun tipus de grau abans que algun altre? Prefereixen o preferirien algun tipus d'estudi diferent a la Universitat? *[expectatives familiars]*
- 3.2.7. Quin tipus **d'orientació** t'han proporcionat des de l'institut? T'ha influït? *[en cas que sí]* Creus que és rellevant per a tothom? Per què? *[en cas que no]* Creus que és així per a tothom? Per què?
- 3.2.8. En aquesta orientació que heu rebut, com se us ha facilitat la **informació** pel que fa a la Universitat? I sobre les altres vies? De la mateixa manera? Ha funcionat? Has buscat altra informació per altres vies? Per què?
- 3.2.9. Abans de prendre la decisió, has valorat els **pros i contres** de cadascuna de les opcions que tens disponibles? Quines eren les opcions que tenies en compte? Em podries fer un resum d'aquests pros i contres?
- 3.2.10. Com **imagines els anys** que estaràs estudiant a la Universitat? Creus que serà una època fàcil, difícil...? Creus que hauràs de **compaginar** els estudis amb una feina? *[en cas que sí]* Creus que aquesta situació podria afectar als teus estudis?
- 3.2.11. Per a que serveix estudiar a la Universitat? *[millors possibilitats, mobilitat social ascendent...]* Creus que la inversió de temps, diners i esforç que suposa la Universitat valdrà la pena? Quin creus que és el valor afegit d'anar a la universitat en relació a altres tipus d'estudis, com la formació professional de grau superior?
- 3.3. [en cas que **no** es plantegin **anar a la Universitat**]
- 3.3.1. En cas que no et plantejis anar a la universitat per quins motius diries que és? *[motivació personal, expectatives familiars, comparació amb grup d'iguals, idea que "sigui fàcil", etc.]*

- 3.3.2. Coneixes a **amics o amigues** que hagin seguit aquest camí? *[en cas que sí]* Te n'han parlat positivament?
- 3.3.3. Tens **algun familiar** (germà, cosí, etc.) que hagin seguit aquest camí? *[en cas que sí]* Te n'han parlat positivament?
- 3.3.4. Què **opina la teva família** sobre el que vols fer? Et donen suport? Prefereixen algun tipus de grau abans que algun altre? Prefereixen algun tipus d'estudi diferent com la Universitat? *[expectatives familiars]*
- 3.3.5. Quin tipus **d'orientació** t'han proporcionat des de l'institut? T'ha influït? *[en cas que sí]* Creus que és rellevant per a tothom? Per què? *[en cas que no]* Creus que és així per a tothom? Per què?
- 3.3.6. En aquesta orientació que heu rebut, com se us ha facilitat la **informació** pel que fa a la Universitat? I sobre les altres vies? De la mateixa manera? Ha funcionat? Has buscat altra informació per altres vies? Per què?
- 3.3.7. Abans de prendre la decisió, has valorat els **pros i contres** de cadascuna de les opcions que tens disponibles? Quines eren les opcions que tenies en compte? Em podries fer un resum d'aquests pros i contres?
- 3.3.8. Creus que la **majoria** de companys i companyes han escollit com tu? *[en cas que no]* Per què creus que es donen aquestes diferències? *[sexe, l'origen ètnic, les competències, la orientació rebuda...]*

4. Futur

- 4.1. Fins quan t'agradaria seguir estudiant? Creus que podràs seguir estudiant tant com voldries? Per què? *Expectatives/Aspiracions*
- 4.2. T'has plantejat **treballar** l'any vinent? A on? Per què? Compatibilitzant-ho amb els estudis o no? *[si es planteja anar a treballar directament]* Planeges tornar a incorporar-te als estudis en algun moment? Creus que si busquessis feina ara mateix en trobaries? *Proximitat del món laboral, compatibilitat amb estudis, horitzó de possibilitats laborals.*
- 4.3. Si estiguessis treballant i estudiant i veiessis que és incompatible, amb quina opció et quedaries? Per què?
- 4.4. Saps a què t'agradaria acabar-te dedicant a la teva **vida professional**? Saps que cal per aconseguir arribar a aquest objectiu? Veus possible assolir-ho?
- 4.5. Com et veus d'aquí a un any, estudiant el que vols, treballant...? D'aquí a quatre? D'aquí a deu? *Trajectòries post-obligatòries/Trajectòries superiors (CFGS, Universitat)/Vida adulta, professió, família...*

Moltes gràcies per la teva col·laboració! *[En cas de alumnes de la mostra de la tesi negociar la següent trobada]*

ANNEX 3: Resum entrevista 1 a primer de batxillerat

Entrevistat/da Reynaldo ²²	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne	
Entrevistador/a Laia Torrebadella	Data 28/02/2019	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 35'
Resum: Dies després, mitjançant àudio			
Perfil: Noi, bons resultats, incorporació recent o complerta (Arriba a P5 de Filipines)			

Origen filipí, va arribar amb 5 anys. Viu amb els seus pares i dos germans, ell és el més gran.

Trajectòria educativa: Va començar aquí a P5 al Milà i Fontanals. Està estudiant el batxillerat tecnològic. A la ESO li va anar bastant bé.

Era un noi molt tímid, va estar suant tota l'entrevista.

Diu que l'únic que no li agrada de l'institut són els deures.

Bon alumne que tregui bones notes, un mal alumne no respecta als professors. Ell es considera bon alumne, tot i que destaca que l'últim quadrimestre ha començat a no estudiar tant perquè està una mica desanimat.

Als professors els valora bastant bé, tot i que diu que hi havia professors que no feien gaire cosa, però que ara ja no hi són. Un bon professor ha d'entretenir a l'hora d'aprendre (ensenyar) i que tracti bé als alumnes. Per ell un mal professor és amb el que no fan res, i reconeix que els altres alumnes no estarien d'acord.

Idiomes: Ilocano (ara ja no el parla tant). Ara parla sobretot castellà, català (poc) i anglès (poc). A casa parlen en castellà. No te gaire dificultat amb l'idioma.

L'experiència educativa si hagués sigut una noia, no sap explicar-ho. Quan li demano si els nois i les noies tenen les mateixes trajectòries no sap contestar, i proposo l'exemple de la seva classe de tecnologia, on diu que hi ha més nois. Tot i això al final diu que depèn de la persona. Després diu que ha escoltat coses com que fer enginyeria és de nois, i que suposa que per això les noies no fan tecnologia, tampoc sap dir on ha escoltat aquest comentari.

Creu que si hagués sigut català, la seva experiència educativa potser hagués sigut diferent, perquè a Filipines parlen més anglès i que ara sap català.

Discriminació → n'ha patit una mica, diu que els altres es pensen que és d'un altre lloc perquè parla bé el català. Diu que a l'institut no se l'ha discriminat perquè hi ha molts filipins. Els seus amics són de tot arreu.

- Pare: cuiner → ESO
- Mare: mestressa de casa → ESO

Els estudis de filipines són molt diferents.

²² Nom modificat per preservar la confidencialitat.

La relació amb els pares és bona. La seva família va a les reunions de pares quan poden, perquè han de treballar. Els seus pares creuen (creu ell) que pot arribar a aconseguir el que vulgui, a tenir una feina que li agradi.

Ell vol fer arquitectura i als seus pares els hi sembla bé. Creu que el que vulgui la seva família podria tenir importància a l'hora de decidir la seva trajectòria.

Fora de l'institut té altres amics, sobretot de primària, de familiars, i d'altres d'un campus al que va anar. Els seus amics treballen.

De cara a l'any vinent vol seguir estudiant batxillerat si li van bé les notes, i després anar a la universitat. Si no li anés bé el batxillerat buscaria una altra sortida, com els cicles, alguna cosa que estigués relacionada amb l'arquitectura. No vol deixar d'estudiar.

Vol fer arquitectura perquè li agrada dibuixar i li agrada el tema dels edificis.

Si hi ha alguna cosa que pugui dificultar l'accés a la universitat seria:

- El tema econòmic: beca
- Les notes: estudiant més

Diu que la universitat és molt difícil i que "te tienes que matar a estudiar", però que és divertida.

No té amics que vagin a la universitat però sí que hi té cosines, tot i que no els hi ha preguntat com és la universitat.

La seva família està d'acord i dona suport perquè vagi a la universitat. En aquest punt surt un tema interessant, quan li pregunto si la seva família preferiria que fes un altre grau, explica que ells ja volien que fes arquitectura, i que després al mirar-s'ho li va anar agradant.

Els seus pares pensen que anar a la universitat proporciona més opcions, però també creu que li donarien suport si fes cicles al final.

Diu que els cicles i la universitat estan valorats diferent, perquè quan majors siguin els estudis, tindrà més opcions i t'acceptaran més.

Tipus d'orientació a l'institut. Moltes xerrades que han ajudat bastant a com triar els seus camins, i activitats. Diu que a l'orientació es promouien els cicles també. També que eren sobretot xerrades en grup, tot i que també individuals, enfocades a temes de motivació.

Pel que fa a les activitats, diu que en van fer, però que no ho recorda. Diu que va participar a un campus, que consistia a fer moltes activitats relacionades amb els estudis a la UAB a 4t durant l'estiu, va durar una setmana, hi havia d'anar en tren. Li va agradar la universitat i va conèixer a molta gent, hi assisteixen molts instituts.

La seva decisió no és molt definitiva. Està valorant els pros i contres.

Opcions:

1. Anar a la universitat a fer arquitectura
2. Fer informàtica CFGM

Ell mentre estigui a batxillerat aniria cap a l'arquitectura, perquè a cicles els enfoquen més cap a una matèria.

Anar a la universitat no té contres perquè tothom li diu que està bé. Però sí que diu que creu que no tindrà tant temps per sortir perquè haurà d'estudiar.

Creu que la universitat serà una època difícil per temes de transport i dificultat acadèmica. A l'hora de compaginar estudis i treball, no creu que podria treballar gaire perquè "no me lo recomiendan", ell pensa que no s'enfocaria tant als estudis i que és millor descansar i fer altres coses.

La universitat aporta moltes sortides. Si vols fer altres coses o a l'hora de treballar, t'accepten a més llocs.

Projecte Prometeus

- T'ajuden als estudis
- T'ajuden a aconseguir les beques
- Coneix des de 4y d'ESO, però no va fer activitats fins a Batxillerat
- Xerrades: sobre el projecte, de motivació (però no ho té massa clar, es posa nerviós)
- Participació: no ha anat a tot
- Incidència: no, anava anar-hi igualment.
- Opinió: està bé
- Vol participar – no sap com funciona
- No ha canviat el rendiment

ANNEX 4: Resum entrevista 2 a primer de batxillerat

Entrevistat/da Joao ²³	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne	
Entrevistador/a Laia Torrebadella	Data 07/03/2019	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 52'
Resum: Dies després mitjançant àudio			
Perfil: Noi, mals resultats, incorporació tardana (arriba fa 2 anys de Brasil)			

Des de petit a l'escola es dedicava a aprovar l prou. Diu que tenia la base dels estudis de Brasil, tot i que hi ha una falca i és que allà era com que estava entre 1r i 2n de la ESO i va arribar aquí a cursar quart, diu que té el coneixement "incomplet".

Va arribar fa 2 anys, i va començar a estudiar l'any anterior.

De l'institut, el pitjor per ell és que hi ha moltes coses que no entén i li fa ràbia, per tant ho deixa apartat i es dedica a fer coses que li agraden més i el millor és aprendre, fer amics, etc. El que li passa és que intenta estar atent però s'avorreix i es perd amb els apunts, i quan es perd no sap reenganxar-se.

Diu que li agrada tot de l'institut, però no li acaben d'agradar els companys perquè els considera molt nens: "Son como chicos de 14 o 15 años".

Es considera bastant solitari.

Pel que fa als professors, diu que són tots bons, i que té una bona comunicació amb ells. El problema que té és que li fa vergonya preguntar les coses que no entén, perquè els altres ja en tenen la base i ell sent que ja ho hauria de saber, per tant prefereix dir que sí que ho ha entès.

- Un bon professor: quan no entenen alguna cosa, que busquin la manera de fer-ho entendre. Que siguin creatius a l'hora d'explicar. També que entenguin les dificultats que tenen els alumnes i pugui anar una mica més lent si cal. També cal que siguin bones persones. Va tenir una professora que li va fer un dossier per a ell perquè anés practicant temes de l'idioma.
- Un mal professor: que li dona tot igual, es limita a explicar independentment de si l'estan entenent o no.
- No hi ha diferències entre professors d'ESO i de batxillerat. En va tenir un però que no li va agradar.

Valoració de les opcions: hi ha una millor valoració d'anar a la universitat que anar a cicles. Hi ha la idea que si vas a la universitat ets algú, mentre que si no ets un dels que es quedarà al carrer. Els que van cicles és com si no servissin per estudiar, compara amb PFI.

- Ell personalment considera que son camins iguals, però vol anar a la universitat perquè allà podrà seguir el camí que ell vol i diu que té ganes d'estudiar.

²³ Nom modificat per preservat la confidencialitat.

Primer diu que hi ha camins més fàcils que altres, després diu “no es que sea [...] Bachillerato es más tipo estudiar, escribir, eh, estas cosas, ciclo es más clases prácticas y esas cosas. Entonces para mí sí que hay un, una diferencia [...] tipo este es más para quien , quien tipo le van mejor las prácticas y eso es más para quien le van mejor los estudios”.

Vol anar a la universitat i no es planteja altres camins.

Idiomes: portuguès.

- Dificultats amb el català → problema perquè no parlen mai en català, sempre parlen en castellà llavors “Para qué voy a aprender catalán”. Només parlen català a poques classes.
- Per superar les dificultats que té caldria parlar-lo més.
- No l'està aprenent. L'entén però no el parla.
- Diu que té alguns problemes parlant i no sap perquè però creu que és perquè parla molt ràpid i els altres no l'entenen, li fa ràbia i intenta no parlar gaire.

Si hagués sigut una noia: la seva experiència educativa.... posa l'exemple de la seva germana, que és llesta però no és aplicada, mentre que ell és més aplicat als estudis. El seu pare va intentar motivar-lo a estudiar però després es va desmotivar una mica, mentre que la seva germana deia “Para qué estudiar si me voy a ir a vivir con mi novio”.

El va criar la seva àvia i diu que molt bé. Fins als 10 anys ho feia tot (estudiar, treure bones notes...) però després va passar de l'institut privat al públic i allà va començar a treure males notes, va fer males amistats “los que me han destrozado la vida”, posa l'exemple de dir paraulotes, que abans li feia vergonya però a l'institut va començar a dir-les freqüentment i es van tornar tan normals que inclús les deia a casa.

“Creo que todo depende del entorno en el que estas” (a l'entorn classe canvia molt) – ell es deixa portar molt.

Si hagués sigut català hagués sigut molt més fàcil perquè hagués tingut molta més base per als estudis que està fent ara, tampoc tindria dificultats amb l'idioma i estaria més acostumat a tot.

Sobretot li dóna vergonya demanar ajuda a professors/es quan no entén alguna cosa quan hi ha els seus amics, perquè no vol que pensin que no en sap tant.

El pare vol que aprovi sí o sí i no entén perquè no ho està fent.

No estudia pràcticament.

Sobre estigmatització... no perquè els brasilenys (no sap perquè) tenen com una bona imatge, considerats com els que són bons ballant, bons al fútbol... ningú fa bullying perquè és molt gros y ningú es fica amb algú més gran. Quan estava a Brasil però sí que n'havia patit, el pegaven i tot, perquè havia tingut una bona educació de part de la seva àvia i tenia por a tornar-s'hi: “Si me pegaban yo no le iba a contestar con eso, le preguntaria por qué haces esto? Tipo, hablaría contigo, tipo de una forma para entender por qué haces eso, qué te pasa”. “En Brasil hay mucho índice de violencia y tenía miedo que me pegasen con cuchillos”. Ara no li passa perquè és molt sociable i parla amb tothom.

Té ganes d'anar a la universitat perquè te ganes de seguir estudiant, li dóna vergonya dir que vol anar a la universitat perquè treu males notes (el que els altres pensen), i voldria fer enginyeria industrial. Ell es veu capacitat per a fer-ho.

Orientació a l'institut → creu que abans de 4t ja hi ha xerrades sobre el futur. A 4t tenien una assignatura on explicava tot el que podrien fer. Hi ha molts projectes que venen a explicar-los-ho. No li va servir perquè ja ho tenia clar d'avantmà. "mi padre también quería que hiciera eso, pero no es por mi padre, es por mi mismo". Té un tiet que va arribar sense estudis i ha estudiat a la universitat amb bona nota, i l'utilitza com a motivació, perquè el seu pare és llest però no fa feina. "A veces estoy en casa y me gustaria que mi padre me castigará, tipo no hago nada, él ve que no hago nada del insti, y tipo solo hace que hablar, tipo, es que a veces me gustaria que hiciera como los otros pedres hacen con sus hijos".

Igualtat entre nois i noies → per ser noies els pares enfoquen més cap als estudis, les noies són més dedicades: "Por eso las chicas se quedan antes maduras que los Hombres, porque ellas saben lo que quieren". Es dediquen més als estudis i els nois més a liar-la. Totes les noies de la seva classe aproven. També hi ha diferències a l'hora de triar una carrera o una altra i és per la societat en la que vivim (hi ha professions per a nois i altres per a noies). La societat és molt masclista, posa l'exemple de la policia. Ell diu que les dones tenen les mateixes capacitats que els homes i que són molt més intel·ligents. Homes i dones no són iguals – uns tenen més capacitats d'aprenentatge que altres, independentment si són nois i noies.

Les capacitats estan determinades per l'entorn, l'educació que has rebut i la societat.

Grup d'amics – són de liar-la molt (explica que la policia va haver d'anar a unes colònies. Ells es dediquen a copiar a classe, sobretot un que explica que és molt descarat. Ell diu que no li agrada copiar → si copies no aprendràs res i a la universitat ho passarà malament.

"Me da igual donde trabaje, quiero un empleo que pueda vivir bien"

Viu amb:

- Pare: treballa de tot. Es va treure fins a 1r d'ESO però és molt intel·ligent. Criat al carrer des de petit. "La calle por más que quieras te cría, te enseña, y hace que seas totalmente diferente de lo que serías si tuvieras la educación". Actualment treballa de mecànic. Ha tingut negocis aquí.
- Madrastra: va anar a la universitat (és biòloga, però no ho ha validat) però no sap tant com el pare. És cambrera
- Germana: ha tingut un fill als 16 anys. No viu amb ells, ella viu amb l'avi aquí.

En Joao explica que ha imitat moltes de les conductes del seu pare des de que viu amb ell (fa 2 anys), coses com la impuntualitat. Ell no té bones influències. Sempre el motiva però no és conscient de les dificultats que té, l'únic important per a ell és que aprovi. "Hoy en día no estudias para aprender, estudias para acordarse".

El pare li diu que si no aprova aquest any haurà d'anar a treballar i mudar-se. "Yo veo que tengo capacidades però no pongo el esfuerzo que necesito y veo tambien que mi novia me quita todo mi tiempo, me quita toda la concentración".

Relació família – institut → no venen i ell tampoc vol que hi vagin (no ha avisat mai a casa de les reunions perquè no vol que el pare se senti decebut per les notes). "Para un padre es muy duro ver que su hijo tiene unas notes tan males, però mi tio me entiende". El seu tiet és qui més l'ha ajudat pel que fa als estudis.

Dificultats per aconseguir arribar a la universitat → ell mateix. Per resoldre-ho hauria de posar-hi més ganes i oblidar-se del seu entorn per dedicar-se a estudiar. No sap com pot dividir-se el temps per abarcar-ho tot, qui podria ajudar-lo seria el seu tiet.

Està a casa sense que ningú que li digui què cal fer, però ahora diu que no sap estudiar si hi ha gent a casa.

Sobre la universitat:

- Cal fer les PAU per accedir-hi → són difícils
- Hi ha beques de tot tipus
- No és res de l'altre món, només cal estudiar una mica més

El tiet li ha parlat molt positivament de la universitat: "Estudiar es vida".

Els familiars li donen suport a que vagi a la universitat. Se'n sentirien orgullosos. Ell vol anar-hi per ell mateix.

La orientació serveix per a moltes persones segurament quan no ho tenen tan clar. Creu que és molt important.

La orientació consisteix en donar molta informació de tipus pràctica, quin tipus de batxillerat han de fer, també se'ls ha explicat cicles i PFI, de la mateixa forma. Parla del Javier: "Motiva mucho porque viene y te dice, este es tu salario sin estudiar, este es tu salario yendo a la uni y este es tu salario yengo a ciclos, y hizo todo un plan de todo lo que vale todo", "Necesitamos de personas que nos griten, que nos digan las cosas claras". "PFI es una salida para quien no quiere estudiar y para los que no quieren hacer nada con su vida"

No va valorar pros i contres per decidir anar a la universitat.

Ell té ganes de repetir batxillerat per treure millors notes, però no pot pel seu pare. Ha intentat parlar-ho amb ell, però no cedeix. Van arribar a deixar-se de parlar per les notes, inclús s'havia plantejat anar a viure amb el seu tiet.

Els anys de universitat se'ls imagina estudiant, però també amb els amics, perquè li han dit que els primers anys són els millors de la universitat però quan arribes a 3r i 4t es fa més dur. Creu que serà una època fàcil, ell creu que pot fer tot el que vulgui però el que li falta és posar-s'hi més en serio.

Creu que haurà de compaginar estudis amb feina però només si ell vol fer-ho, perquè amb les condicions que estan actualment, només li caldria treballar per a tenir "capricis". Si no aniria a Brasil per estudiar perquè allà la mare i la àvia l'ajudarien. En el cas de no ser compatibles els estudis i la feina parla de que al

seu tiet li va passar i va deixar la feina, inclús diu que passava gana i necessitats, però seguia estudiant, sense voler demanar ajuda a ningú.

En Joao diu que també faria això, menys el deixar a la novia.

Sobre el projecte Prometeus: projecte que ajuda als nois del Raval a arribar lluny, fins allà on volen els joves, i el grup ajuda als nois entre sí, amb la condició que quan un jove aconsegueixi el que vol ha de tornar al projecte i explicar-ho. No és compromís sinó com a agraïment, per motivar als altres explicant el que un ha passat. Esta molt bé el projecte i a ell li fa vergonya participar-hi perquè no és un bon exemple. Quan li explico millor com funciona diu que sí que vol participar-hi.

El professor de filosofia fa veure que l'escolta, però un cop va adonar-se que no havia entès el que havia aportat a la classe i va fer veure que sí, cosa que va provocar molta inseguretat en ell i es va desanimar per tant ja no diu res a classe. Li va baixar la autoestima diu.

El rendiment a classe no ha canviat des de que coneix el projecte, però creu que hauria de canviar-lo.

ANNEX 5: Resum entrevista 3 a primer de batxillerat

Entrevistat/da Laila ²⁴	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne Batxillerat	1r
Entrevistador/a Laia Torrebadella	Data 18/03/19	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 30'
Resum: Dies després, amb la grabació			
Perfil: Noia, arribada recent, resultats bons en números.			

Va arribar de Pakistan per fer 3r d'ESO aquí, però va arribar quan quedaven dos o tres mesos.

Diu que té problemes amb la llengua → Va repetir 4t d'ESO.

Sobre l'institut tot és bo, li agraden els professors (tots per igual). No en canviaria res.

Un bon alumne ha de respectar als companys mentre que un mal alumne seria qui no respecta a professors ni alumnes. Ella es considera bona alumne. Creu que un mal alumne treu males notes perquè no estudia.

Se li donen millor les assignatures numèriques (matemàtiques, química i biologia)

Per a tenir èxit educatiu cal ser bona persona i respectar als altres.

No sap si hi ha jerarquia entre opcions (universitat VS cicles) i creu que batxillerat és més fàcil que fer cicles.

Ella vol anar a la universitat però diu que és difícil i té por de no passar les PAU.

Idiomes materns: Urdú i Penjabi

- Dificultats amb català i el castellà.
- Per a solucionar-ho cal estudiar molt. Diu que a l'institut.

Si hagués sigut un noi creu que la seva experiència hagués sigut la mateixa.

Si hagués nascut aquí creu que la seva experiència hagués sigut la mateixa.

Sobre diferències i estigmatització → no li ha passat.

Viu amb el pare i un germà (més gran), la mare i dos germans viuen a Pakistan. Bona relació.

- Pare: taxista → Batxillerat
- Mare: no treballa – treballa a casa (puntualitza) → ESO

Relació del pare amb l'institut no n'hi ha perquè treballa tota la nit.

²⁴ Nom modificat per preservar la confidencialitat.

Expectatives familiars: que estudiï bé i que aprovi. Volen que vagi a la universitat perquè volen que ella estudiï molt. Concretament volen que faci farmàcia.

Diu que a ella també li agrada la carrera en farmacèutica. Creu que el que vol la família no tindrà res a veure a l'hora de decidir.

Té amigues de fora de l'institut perquè va repetir i coneix a les noies que ara estan fent un cicle.

L'any que ve vol fer segon de batxillerat i el següent a la universitat, grau en farmàcia. Vol fer-ho perquè li agrada treballar a una farmàcia

Dificultats d'anar a la universitat → PAU + TDR perquè li costa la llengua i creu que no podrà fer presentació oral. Per resoldre-ho caldria estudiar més i parlar amb companys/es en català i castellà. L'ajudarien els companys/es i professors/es.

Sobre la universitat no en sap res. S'imagina que els professors i companys estarien bé, creu que serà més difícil que ara, més temps d'estudiar. Sobre les beques diu que els hi donaran diners per a estudiar a la universitat

No té amics que vagin a la universitat. Té cosins que estudien informàtica a la universitat a Pakistan → li diuen que els hi agrada la universitat i que volen treballar.

Orientació a l'institut → que han d'estudiar molt i que si estudien molt aprovaran, també els diuen que no tinguin por de no aprovar. Donen la mateixa informació per anar a la universitat que per anar a cicles. La informació que donen durant la orientació és bona, també sobre la seva vida i per a millorar. Sobretot fan xerrades (per part dels professors).

Els anys de la universitat seran difícils per temes econòmic i llenguatge.

No creu que treballi, perquè no pot (és difícil compaginar-ho → si treballa no pot estudiar i prefereix no treballar).

Per a què serveix anar a la universitat → perquè després és més fàcil trobar feina. Aquestes feines no són les mateixes entre tenir títol universitari o de cicles. Si ha anat a la universitat agradarà més a una empresa. Creu que si vas a la universitat la feina que tindràs serà millor que si no hi anés. Però també vol anar a la universitat perquè li agrada.

Creu que val la pena anar a la universitat.

Vol estudiar fins que acabi el grau i després treballar.

Projecte Prometeus

Les persones ajuden a entendre que no és molt difícil arribar a la universitat, i que no es preocupin pels diners perquè hi ha moltes beques. El projecte en aquest sentit ajuda a demanar les beques.

El coneix des de fa un any.

Activitats: xerrades a l'institut.

Després de conèixer el projecte ha canviat d'opinió i va fer batxillerat a arrel de conèixer-lo. Si no hagués accedit a la universitat mitjançant els cicles.

El seu rendiment no ha canviat des de que coneix el projecte.

No sap com funciona la participació al projecte.

Vol participar al projecte.

Se sent més motivada a estudiar des de que coneix el projecte.

ANNEX 6: Resum entrevista 4 a primer de batxillerat

Entrevistat/da Evelyn ²⁵	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne Batxillerat	1r
Entrevistador/a Laia Torrebadella	Data 21/03/19	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 44'
Resum: Dies després, amb la gravació			
Perfil: Noia, arribada recent, mals resultats			

Trajectòria educativa:

Va arribar als 6 anys (13 anys aquí) va començar al Milà i Fontanals i després mentre passava el curs la van passar aquí al Miquel Tarradell. Va tenir problemes a quart i va repetir curs. Ara a primer de batxillerat i ara està recuperant les que li van quedar. Primer de batxillerat

El millor i el pitjor de l'institut

El millor són les ajudes que si no pots amb això et donen altres camins i el pitjor res, està bé

Si pogués canviar alguna cosa seriosa Tenir més informació sobre com van a anar els estudis falta informació de primer a tercer de l'ESO per després situar-se millor en quart (temes de notes)

Bon i mal alumne

- Un bon alumne es dedica als estudis i sap combinar les seves coses personals i les del col·legi
- Mal alumne es desubica de vegades però no ho sap molt bé. Diu que un mal alumne simplement necessito una mica més d'ajuda
- Ella no sap on ficar-se si com a bon alumne o mal alumne però diu que no es dedica molt en realitat als estudis també es desubica molt pel fet d'estar fent assignatures soltes perquè hi ha coses que diuen a classe que com ella no està en la classe no s'assabenta per exemple deures o excursió

Les assignatures

educació física arts i biologia però ja no les fa perquè va agafar l'humanístic mal els Mates

Tenir èxit educatiu

Compromís i disciplina: el compromís en si ja és una disciplina

Professors

Expliquen bé, el que li agrada menys és el professor de literatura perquè el professor a vegades barreja temes, per exemple sobre la seva vida i a ella li

²⁵ Nom modificat per preservat la confidencialitat.

costa seguir el fil conductor de la classe (aquest professor també va ser escriptor).

Bon professor: tracta de que els seus alumnes entenguin tot el que ell explica posa dedicació a la seva feina: "un tutor no va a estar ahí que nos enseñará en clase sino también se preocupara por nosotros fuera del instituto porque a veces pasamos por cosas muy duras y los profesores no entienden eso es decir que no están obligados pero bueno no vendría mal un poco de apoyo en el Instituto también ya que algunos en casa lo pasan mal" → aquest és el seu cas.

Els professors en batxillerat són una mica més durs amb les assignatures perquè els preparen per a la selectivitat i intentar tirar-nos tota la canya que puguin per si en selectivitat anar més seus. "en la ESO no nos daban mucha caña la verdad al menos en mi caso"

Opcions

Estava pensant en no acabar batxillerat per què li està costant i no té plans de passar la selectivitat per anar a la universitat per què no creu que vagi a passar el igualment per com va a 1r. Llavors està pensant en anar a un grau formatiu de grau superior per poder estudiar tot el que pugui i anar a la universitat des d'aquí. A la universitat directament passaria 4 anys sense tenir un títol

Opcions jerarquia no contesta.

Idiomes: Tagalog, anglès. Aquí castellà i català

- Dificultats una mica en català perquè li costa parlar.
- Per superar-hauria d'estudiar més, de vegades fan classes de català fora de l'institut però no el va agafar perquè és durant l'estiu i ella treballa.

Treball: Treballa en la selecció Esportiva Ciutat Vella com a entrenadora de bàsquet i també treballa en un casal a l'estiu amb el nens de primària i fa de monitora amb ells, també organitza esports quan no hi ha excursions.

Si fos noi: No diferències. Cal explicar-ho una altra vegada. Diu que dificultats amb els estudis no hagués tingut més ni menys però que a casa sí que hi hagués hagut diferències per què no la van deixar sortir de casa fins als 16, els seus pares són estrictes i perquè és una noia tenien por que li passés alguna cosa al carrer; en canvi el seu germà amb 10 anys surt quan vol. Mai ha anat en un autobús sola i amb metro fins als 16 anys. "Hubiera sido más fácil ser chico con mi familia".

A l'institut no hi ha diferències. Intenten no discriminar ningú.

Si fos catalana: Va néixer a Filipines. En la cultura hauria estat diferent perquè aquí la cultura accepta una mica més el ser noi o ser noia i en la seva cultura no: el noi sempre superior a la dona, aquí està més equilibrat. Això l'hagués ajudat encara que no en els estudis. En arribar als 6 anys és gairebé el mateix.

Discriminació

Sí a primària va ser molt difícil perquè 6 anys no entenia res (idiomes). Va patir bullying per això ho ha acabat superant i fent amics.

- Sobre el bullying per exemple ella no entenia res i volia anar al bany i hi havia gent que s'oferia voluntària per acompanyar-la i quan arribaven al bany li pegaven. Quan ella es defensava l'acabaven castigant a ella i no podia dir-li a la professora el que havia passat . Els nois també es ficaven amb ella.
- Canvi quan va aprendre a parlar i va poder defensar-se verbalment i també la van ajudar els seus pares perquè li ho va explicar. Era el seu tiet el que sabia parlar espanyol i la va poder ajudar. Arribava a casa amb morats. Problemes amb l'autoestima.
- A primer de l'ESO també va tenir problemes perquè hi havia gent gran que es ficava amb els nens petits i de vegades li tocava a ella i de vegades no. Es dedicaven a ficar-se amb els nens petits de la seva classe les noies grans pegaven a nens i de vegades ho feien d'amagat i els nens no sabien com sortir perquè sabien que si fèien alguna cosa ens anaven a donar també. Al final hi van explicar als professors família

Família

Viu amb els seus pares i els seus dos germans el germà mitjà té 10 anys i la petita té 2.

- Pare és ajudant de cuina
- Mare treballa en una casa cuidant als nens i netejant.
- Els seus pares no tenen estudis.

Relació amb pares

S'entén millor amb la seva mare que amb el seu pare perquè fa anys va tenir problemes amb el seu ell per les relacions que tenia ella amb una parella que té. Ell no estava d'acord. El seu pare és agressiu → cridava, insultava i a vegades la pegava a ella (des de petita ella va agafar el costum d'això i ho veia normal fins que una entrenadora que té i gent del seu voltant li va dir que no era normal).

Ara hi ha serveis socials ajudant perquè la seva entrenadora tenia contactes i va informar.

El seu pare està canviant l'actitud ara perquè abans tenia vicis i no estava bé del cap perquè sempre anava malament → problemes amb les drogues. Ara s'està desintoxicant des de fa 2 mesos que arriba millor.

Quan es barallava amb el seu pare i ella es posava molt nerviosa i havien de trucar a l'ambulància perquè es desmaiava de l'ansietat. Quan el seu pare es va assabentar que ella tenia parella li va tallar els cabells (rapada) → llavors els professors es van assabentar del que passava a casa.

La seva mare la defensava a casa però no podia fer molt més perquè a ella també tenia por que la piqués. Ella preferia que la seva mare no digués res. La seva mare sempre deia que no passava res a casa quan li preguntaven: "ahora ha abierto los ojos y ha empezado a defenderse y a defendernos".

Els seus pares abans participaven a l'institut però ara ja no. Abans el seu pare estava en el Consell Escolar abans que passés tot, però això canvia cada any ara ja no tenen temps ella tampoc va.

Expectatives

La mare no li diu res sobre el que ha d'estudiar simplement vol que estudiï el que vulgui i que passi a la universitat; el seu pare no ho sap perquè no parla amb ell sobre això.

Influència d'expectatives de la mare

Primer ella no volia anar a la universitat perquè no tenia idea sobre això, però van venir les noies de la Pompeu Fabra i els van explicar de què anava la universitat i ara sí que vol anar, fent un esforç.

L'any que ve: està intentant buscar més informació sobre com aniran les proves per entrar a cicle superior.

Primer vol intentar recuperar les que té ara pendents després intentar a entrar al cicle, i si no entra farà segon de batxillerat l'any que ve. Cicle en educació infantil perquè ho tenia clar que si no a la universitat anava a agafar també educació infantil.

Educació infantil per què se sent còmoda amb els nens i no té problemes de com parlar amb ells i no el preocupa com la vegin o no amb ells pot ser ella mateixa, mentre que amb els altres li costa una mica més perquè a vegades no encaixa amb la seva personalitat i no està molt confiada quan parla, li falta autoestima. Amb els nens se sent més còmoda.

Abans no volia anar a la universitat perquè no sabia com, el que era i li faltava informació, ara sí que vol anar però passant per cicles. A la universitat faria educació infantil també.

Factors que impedeixin: temes econòmics potser però hi ha beques.

Informació que té sobre la universitat: es pot fer doble carrera; els horaris no són complets però cal estudiar molt. Sap poc més. Li han dit les noies de la Pompeu Fabra.

Té una companya de feina que va a la universitat que també estudia educació infantil. Li ha d'explicar.

Familiars universitaris té però no té relació amb ells.

Orientació de l'institut: Pregunto sobre què li deien a l'institut quan va repetir quart.

A quart suspèn dues assignatures i volia anar a batxillerat però alguns professors no volien que ella anes a batxillerat, no estaven d'acord i ella no sabia per què

(Pausa per trucada - és la seva mare)

Hi havia una assemblea en la qual es decidia si l'alumne passava o no passava amb dues assignatures suspeses, Consell Escolar vot que ella no passés i la van fer repetir. Ella volia saber per què, li van dir que no els semblava apta per a batxillerat i diu que és el que li està passant ara. ."pero claro una tiene confianza"

Quan va repetir feien excursions per anar a cicles i també xerrades sobre els camins diferents que pots fer si no fas batxillerat però ella estava decidida a fer-ho i es va esforçar molt més a quart de l'ESO quan va repetir per aprovar-les totes i així la van deixar passar a batxillerat perquè si repetia una altra vegada no la deixarien passar.

A primer de batxillerat hi va haver un tutor que li deia que alguns no els aniria bé fer batxillerat, que anirien millor en cicles i els empenyia fer cicles. "No se lo dije a él directamente, obviamente, pero yo pensaba que como profesor nos tendrías que empujar para arriba y no bajarnos a causa de eso había gente que estudiaba menos pero con ánimos hubiera podido estudiar más pero no lo hicieron"

Van acabar aprovant 5 persones en batxillerat. Ella va suspendre 4 assignatures i tenia l'opció de recuperar-les en l'examen però sabia que tindria el mateix tutor, per això va decidir no recuperar les assignatures i deixar-les per repetir l'any següent. No tenia confiança pel professor. Donava molts camins fora de batxillerat. Ella volia fer batxillerat per escurçar els seus estudis. Com ha repetit no li resulta diferent en el temps fer batxillerat que haver fet cicles.

Aquest any té una altra tutora, l'antic tutor està a 2n batxillerat. La tutora que té ara l'anima molt i l'ajuda a buscar solucions perquè pugui aprovar i que s'espavili. Ella se sent bé amb aquest canvi. De fet va preferir repetir perquè sabia que tindria a aquesta professora.

Ara té problemes perquè treballa totes les tardes, els seus pares treballen fins a la nit i ella té als seus dos germans i no té gaire temps per organitzar-se. Costa compaginar tot.

Ara s'està fent un horari fix que l'hi va recomanar la seva professora li va bé.

Les seves notes no han millorat (problemes en: castellà, català, i ciències (cmc))

Anys d'estudi (imaginari)

No ho sap. No sap el que es fa en el cicle. Ella creu que serà diferent fer cicles perquè ara és tot molt teòric. Allà donaran més pràctiques i se sent còmoda amb això.

Perquè serveix anar a la universitat

Més experiència d'estudis i la universitat et dona molts més camins encara que depèn al que et dediquis. "Creo que podrías conseguir algo mejor con la universidad".

Si estudia i treballa i és incompatible, que fa?

"Dejaría el trabajo porque si me va mal en la universidad estudiando la lógica es que deje el trabajo y haga la universidad para poder seguir trabajando"

Treball que vol

Professora d'educació física, però prefereix treballar en una associació que a les escoles, perquè a les escoles és una cosa fixa però en les associacions pots estar viatjant i conèixer un altre tipus d'esport d'altres cultures "

Prometeus

T'ajuden en els teus estudis i econòmicament. A canvi els ofereixes ajuda als altres que la necessiten també

Fa 2 anys que el coneix.

Els donen xerrades a 4t de la ESO i a 1r de batxillerat (no ha anat perquè ha coincidit amb classes que no dóna aquest any)

Activitats que ha participat: a totes. Han estat bones. Destaca les xerrades a les que hi havia antics alumnes. "Eso te animaba mucho porque claro tú decías son del mismo instituto también porque a veces eran discusiones sobre si este instituto es mejor o el otro entonces pues hay como desorientacion pero viendo que son alumnos de aquí también animaba mucho"

Ha influït perquè va ser a 4t i va fer que aprovés totes les assignatures.

Pausa ve la noia de recepció a dir-li que està el seu pare a l'entrada per recollir les claus ella li dóna les claus a la noia perquè se les doni al seu pare.

Ara li costa una mica més, a part dels problemes que va tenir a primer de batxillerat i ara és sobre coses personals sobre compaginar moltes coses.

Ella volia participar en el projecte però ara no està molt segura perquè no creu que pugui veient com va a l'escola. Creu que podria ser segons com li vagi a cicles.

ANNEX 7: Resum entrevista 1 a segon de batxillerat

Entrevistat/da Khadija ²⁶	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne	
Entrevistador/a Laia	Data 25/02/2019 – 13:50	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 45 min
Resum: just després de l'entrevista			
Perfil: Noia, bons resultats, incorporació recent o complerta (Arriba a primer de primària de Marroc)			

Quan hi havia preguntes genèriques (sobretot les inicials) no parlava massa. De la seva trajectòria educativa m'explica que porta al sistema català des de primer de primària i fins ara que està a segon de batxillerat. Explica que l'institut li agrada, sobretot els i les professors.

Quan parlem sobre el que és un bon o mal alumne ella mateixa es defineix com a bona alumna ara i com a mala alumna quan feia la ESO, i més endavant explica que si hagués conegut el projecte abans, hagués fet un canvi de chip també abans de passar al Batxillerat.

Idiomes: parla el català i castellà sense problemes explica, la seva llengua materna és l'àrab però diu que no el domina massa.

No hi ha diferències en la experiència educativa segons sexe, tampoc ètnia. Primer explica que al haver-hi tantes cultures diferents a l'institut, se'ls tracta a tots i totes per igual, però després continua dient que “Pero sí que es verdad que en algunas clases se ha mostrado un poco de [...] racismo no, però si que preferència. En mi caso no, però en el caso de otras, otras compañeras de clase pues si que, em, la profesora le habla distinto (dubta) a una paquistaní que me habla a mí o le habla a otra persona però [...] no sé cuando se lo decimos lo niega obviamente lo va a negar” – trobo interessant que detecti tipus de discriminació subtils, dóna la sensació que es plateja les coses.

Pel que fa a la seva tria de trajectòria educativa, ella destaca molt la importància que han tingut els seus pares en la tria, la qual té molt clara, d'anar a la Universitat. Explica que al tenir una germana més gran que era bona en els estudis sempre l'ha marcat molt i sent la pressió de ser igual o millor (després es reprèn el tema). En aquest sentit, explica que els seus pares entenen que fer un cicle és similar a ser inferior que algú que ha anat a la Universitat, i que s'ha sentit (quan feia la ESO) molt pressionada per a assolir els imaginaris que tenien els seus pares sobre rendiment i trajectòria. En tot moment però ella assegura que no veu res de dolent a fer una FP, però té la “ideologia” (tal com ella defineix) que li han marcat els seus pares des de petita i que vol “callar las bocas” als professors que a la ESO li aconsellaven que no fes batxillerat (en especial el científic) per un cantó, i per l'altre als seus pares que sempre l'han comparat amb la seva germana i l'han vist a ella com “la tonta”.

Explica que a l'institut els orienten cap a la universitat de forma molt activa però no ho fan amb la mateixa intensitat cap a la FP (més endavant explica que ella

²⁶ Nom modificat per preservat la confidencialitat.

potser preferiria fer una FP si sàpigués quines hi ha, però no ho sap), als quals només donen un dossier per tal que els alumnes se'l llegeixin.

Explica que la majoria dels seus amics i amigues volen anar a la Universitat i parla del projecte Prometeus. També explica que en el seu cas els amics (i la seva tria) no han intervingut en la decisió d'anar a la universitat.

Explica que l'any vinent vol fer dret o filologia espanyola a la UPF. Explica que se li donen molt bé les llengües aquí, però després explicarà que la seva germana fa enginyeria química i que els seus pares n'estan orgullosos perquè tothom pensa que les mates són més difícils que les llengües, per tant s'ha de ser més intel·ligent, mentre que qui fa coses no relacionades amb els números "ha escogido lo más fácil".

Pel que fa a les dificultats per a accedir a la universitat, explica que segurament les econòmiques perquè mantenir a dues filles a la universitat és molt costós (2000€ cadascuna cada any), explica que els seus pares no ho han reconegut, però ella pensa que és molt esforç per a ells (Context familiar, que explica al final: el pare és cambrer de nit, la mare no treballa i la germana no treballa, tot i que diu que "trabaja para el Prometeus haciendo clases a la ESO"). En aquest sentit ella creu que haurà de treballar mentre estudiï i que això podrà disminuir el seu rendiment acadèmic, però que si això passés decidiria deixar de treballar.

Diu que no sap res de la universitat, tot i que ho pensa una mica i diu que sap que s'hi accedeix per les PAU, que vol anar a la UPF i sap que no està massa lluny (en comparació amb altres) i que no sap si hi ha diversitat d'horaris però si n'hi hagués ella vol anar de matins.

Coneix nois i noies que van a la Universitat i tots li han dit que:

- És difícil quan arribes perquè no coneixes a ningú i costa molt relacionar-se amb els altres perquè les classes són molt grans.
- El contingut no és massa difícil, és com batxillerat però una mica més. Hi ha assignatures que són més senzilles que altres en funció de si t'agraden o no.
- A nivell de professorat són molt més distants del que estan acostumats a l'institut.

Diu que la seva germana li ha explicat el mateix, i que ha aconseguit fer 3 amigues. Després explica que això per a ella no serà un problema perquè es relaciona bé amb les persones.

La única influència que considera que ha tingut per a triar la Universitat és la de la família. No va valorar pros i contres perquè sabia que si feia una FP seria vista com a "menys" que la seva germana, no menyspreada però si considerada inferior, per tant ho tenia clar.

Els anys d'estudis universitaris se'ls imagina traient menys notes que actualment, perquè diu que creu que serà molt més difícil, sobretot si ha de treballar alhora.

Pel que fa al que creu que obtindrà anant a la Universitat, ha calgut rascar una mica. Primer deia que obtindria el títol, però no deia res del que això representava. Al final s'ho ha estat pensant i ha parlat d'una feina estable, cosa que ha evolucionat cap a optar a una feina estable, on guanyi diners i pugui tenir una vida millor. Considera que l'esforç valdrà la pena.

Pel que fa al seu futur diu que vol seguir estudiant tota la vida. Primer la Universitat, després té bastant clar que vol fer un màster i parla d'un doctorat, tot i que ja no es demostra tan convençuda, diu que pot ser s'agafa algun any sabàtic perquè estudiant fins als 30 anys ha de ser dur. Diu que creu que podrà estudiar tant, però que és conscient que pot ser que hagi de parar per treballar, però sempre entenent que el grau se l'ha de treure sí o sí.

Projecte Prometeus:

El que sap del projecte es centra bàsicament en les beques, sembla que ho entén com un sistema de beques. Coneix el projecte des de quart d'ESO (diu que estaria bé conèixer-ho abans, però quan li dic que només porta tres anys diu "ah pues no debe haber coincido" – i després diu que ara ja se'n parla a tercer d'ESO). Pel que fa a les activitats diu que ha participat en totes les que s'han fet, en aquest punt només parla de les xerrades de motivació perquè diu que no en recorda més, però en van sortint de noves:

- Xerrades de motivació → és del que em parla més. Diu que li van marcar molt sobretot pel paper del Javier (no em diu el nom però sé que em parla d'ell) ja que era el que els hi deia les coses tal i com són, sense preàmbuls, explicant-los el futur que tindrien si no estudiaven (parla de drogues entre altres). Quan m'explica això fa servir el terme motivació per a referir-se al que ella sentia en aquestes activitats, i quanli pregunto més concretament m'explica que el projecte té molt a veure amb la motivació i: es como si el dinero no importara, mientras quieras ir puedes ir".
- Trobades amb alumnes universitaris → me'n parla poquet però també explica que és molt motivador que un noi o noia que està fent el que tu vols fer l'any següent t'expliqui la seva experiència.
- Visites a la universitat → diu que li va encantar, van anar una setmana durant l'estiu a veure com eren les classes, els professors, etc.

Diu que el coneixement del projecte no ha condicionat la seva decisió d'assistir a la universitat, però sí que ha intervingut en la seva motivació personal per a assolir-ho i en el seu rendiment acadèmic.

Explica però que ella no participa al projecte, però que vol fer-ho. Jo tenia entès que els i les joves decidien si participaven a 4t d'ESO i a partir d'aquí, amb la carta de compromís i demés es començava a treballar amb ells i elles. Sembla que no, les activitats són per a tothom. M'explica que al final la decisió de participar o no en el projecte és del propi alumne/a i que creu que tothom del seu curs vol participar-hi. Interessant en aquest moment parlar de l'últim que m'ha dit, que és que ella creu que des del projecte caldria afavorir altres trajectòries més enllà de la universitat, perquè a les xerrades, tots els i les alumnes que no volen anar a la universitat no fan cas i "al final somos cuatro gatos escuchando", proposa que es facin xerrades per als que volen anar a la Universitat i altres per als que volen fer FP.

Finalment explica que als companys i companyes que coneix que participin al projecte la relació és posterior a la participació, ja que com que són més grans els ha conegut amb les activitats promocionades pel projecte. Diu que la relació és bona.

Pel que fa al bloc de la família considero que no hauria de ser l'últim, ja que la majoria de coses ja me les havia dit sense preguntar-li (*potser a l'inici demanar-li que es presenti a sí mateix i als seus cercles relacionals més propers?*).

El que no havia sortit fins ara ha sigut:

- Bona relació amb els seus pares
- Poca participació dels pares a l'institut perquè "mi madre no entiende"

ANNEX 8: Resum entrevista 2 a segon de batxillerat

Entrevistat/da Dylan ²⁷	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne	
Entrevistador/a Laia	Data 11/03/2019	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 34 min
Resum: Dies després, amb la gravació Perfil: Noi, arribada recent, bons resultats			

Ha nascut aquí, però la seva família és d'Ecuador. Ha estat tota la trajectòria educativa aquí. Viu lluny, a Hospitalet de Llobregat.

La primària la va fer al Collaso i Gil. Sempre ha tret bones notes, no ha tingut mai problemes: "no tengo trabas en las asignaturas".

El millor de l'institut són els amics i l'ambient, el pitjor és la càrrega de treball, sobretot en Batxillerat (3 exàmens en un dia), i aixecar-se molt aviat al matí, per la qual cosa li costa estar atent.

Un bon alumne ha de saber fer les coses i quan demanar ajuda, perquè sinó passaràs de ser un bon alumne a tenir problemes amb tu mateix i no saber solucionar-los, i baixaria la mitjana. Un mal alumne és el que veu els estudis com una cosa que no és important i ve a l'escola sense estudiar i a passar l'estona, encara que sigui alguna cosa pel seu bé.

Ell es considera entre el bo i el mal alumne:

- Bo perquè sap que els estudis són importants i els valora
- Dolent perquè de vegades es deixa portar per la vida de passar el temps, per estar amb els amics.

Se li donen millor els números, i les que menys li agraden són la filosofia i història, però no per la matèria sinó pel tipus d'assignatura que es fa a batxillerat, que no està enfocada a conèixer la matèria, només per anar a la universitat.

Per tenir èxit educatiu (cal definir-ho) el més important és tenir una bona base d'estudis, saber que és el que falles i que és el que saps, i portar el teu temps a estudiar més o menys en funció d'això, posa exemple que ell hauria d'invertir més temps a fer lletres perquè li agraden menys.

Als professors se'ls veu com qui ajuda als alumnes, i els avalua per la seva manera d'ensenyar, i cada professor té la seva manera, però en general tenen bones bases i aprens molt d'ells. Alguns s'obren més que altres i se sent més

²⁷ Nom modificat per preservar la confidencialitat.

còmode amb els que s'obren. Diu que el d'obrir-se depèn de la matèria. "cualquier professor te puede ayudar si tu se lo pides".

Jerarquia entre trajectòries:

- La seva família, la mare és la que sempre hi és, la que vol que ell vagi a la universitat i no vol que vagi a fer un cicle.
- Ell no pot opinar perquè no sap el que és un cicle.
- Anar d'un cicle a la universitat és més difícil, perquè en el cicle t'ensenyen coses molt concretes però a la universitat és més ampli.
- Cicles mai ha pensat en fer-ho perquè sempre li han dit que vagi a la universitat.
- Té una cosina que estudia cicle en informativa i ell vol fer la carrera d'això, però li preocupa no aprendre informàtica a la universitat per si el temari és més ampli, però ell tindrà més base per a la carrera.

No creu que hi hagi trajectòries més fàcils que altres, depèn d'un mateix perquè si no saps del tema és difícil. També se't fa fàcil si el tema t'agrada o si vol aprendre-ho.

Vol fer carrera d'informàtica.

Idioma castellà. No hi ha dificultats.

Si hagués estat una noia ell creu que no hagués sigut diferent perquè ell està molt aïllat i estudia perquè ell vol, no li importa el que li diguin els altres, de manera que independentment del seu gènere hauria estat el mateix. Apunta que no sap dir si per part de l'escola hagués estat diferent (parlem del seu cas, estudia el batxillerat tecnològic, diu que a primer hi havia la seva cosina però va abandonar i ara només són nois, tres en total).

Mai se li ha tractat diferent pel seu origen, perquè a l'institut hi ha diverses ètnies. Tampoc pel seu sexe ni per cap altre motiu.

Vol anar a la universitat a fer informàtica per ell mateix, però anar a la universitat si que és per la seva mare. Des de petit té aparells i li va donar la curiositat.

Viu amb:

- Pare: decorador d'interiors. Batxillerat
- Mare: atur perquè va tenir problemes de salut (hèrnia), abans era netejadora d'hotels. Ara tornarà a treballar. ESO

Bona relació amb la seva família nuclear, amb els altres viuen lluny i no hi parla gaire. Els pares no participen en l'institut per tema horaris i llunyania.

Expectatives de família → que vagi a la universitat, acabi la carrera i aconsegueixi una feina. Això té importància per a ell, perquè els seus pares li van comprar un ordinador de petit i a més li donaven incentius perquè estudiés

bé (coses més materials), per la qual cosa va tenir molts aparells. "Dejaron de comprar cosas muchas veces para ellos, para comprármelo a mí"

Quan va decidir anar a la universitat no coneixia els altres camins.

Fora de l'institut no té amics.

Dificultats per anar a la universitat → temes externs (desconcentració, decaure ...) + economia ("si no eres capaz de pagarte la carrera al final no podràs llegar"). Els seus pares han estat estalviant per pagar-la.

Diu que no sap res del funcionament de la universitat. Però explica que és tipus campus, que hi ha diversos horaris ... va anar a una experiència amb Ítaca a la UB per conèixer el centre i com eren les classes.

La germana va anar a seguir estudiant Periodisme a Equador.

Orientació a l'institut:

- A l'ESO hi havia una assignatura d'orientació, et feien trobar el que t'agradava però passant més d'allà ja cal escollir quina branca de batxillerat faràs. → no li va ser rellevant, perquè se centrava en el que els agradava, no se centrava en cada alumne, sinó que donen unes bases però ell ja sabia el que volia fer.
- Darrerament han estat fent a 2n Batxillerat als de 4t de l'ESO explicant que ja han d'escollir.
- Estava més enfocada a escollir, no tant a itineraris concrets, tot i que parlaven d'universitat i cicles al mateix nivell.

Els anys d'universitat se'ls imagina com ara, anant, venint i estudiant. També coneixent a més gent. Li diuen que és més difícil perquè un va per si mateix i si trobes alguna cosa difícil cal solucionar-ho tu mateix.

Compaginar estudis amb treball: creu que no

Per a què serveix estudiar a la universitat? Tenir la carrera per les possibilitats de guanyar treball, però després també adquireixes coneixement del que vols fer. La inversió que costa la universitat, creu que valdrà la pena si és per fer el que vol fer. La universitat té més prestigi perquè són estudis superiors als cicles, i qui hagi anat a la universitat aconseguirà més coses.

Voldria seguir estudiant sempre, diu que li agraden les mates però tampoc deixa de banda les lletres, li agradaria aprendre més llengües (japonès), també aprendre a tocar el piano ... → creu que estudiaria tot mentre estigui a la universitat

Diu que li agradaria treballar però la seva mare no vol i ell tampoc sap on podria anar. Es podria compaginar si el treball fos curt i et donés suficient, si no, no valdria la pena.

En l'hipotètic cas que li oferissin una ampliació de la jornada mentre està estudiant, ell no ho agafaria si fos una feina que no li agradés molt o fos només per guanyar alguna cosa mentre estudia, però si fos un treball de lo seu, d'informàtica, i hi ha futur en el treball, es podria replantejar una mica.

En 4 anys es veu treballant i li agradaria estar en un altre país (ex. Japó). En 10 anys s'imagina vivint al Japó i treballant de informàtic, la qual cosa li ha passat a un conegut seu, que va ser aquí i ara li han fet un contracte.

Projecte Prometeus

Li han explicat però no se'n recorda. Diu que ajuden als alumnes a aconseguir treure 's a els estudis, i també econòmicament. Coneix el projecte perquè han anat a explicar a l'ESO i al batxillerat (ell coneix el projecte des de 4t d'ESO).

El fet de conèixer el projecte ha influït perquè sap que qualsevol cosa pot anar malament en qualsevol moment, el projecte olla ajudar en aquests casos. No ha incidit en a els resultats, ja eren bons. Si el projecte no existís, hagués pres la mateixa decisió.

No sap massa si vol participar o no, perquè mai ha estat en un àmbit fora de l'institut. "Yo siempre he estado abierto a estar en cosas, però siempre estando lejos se complica".

Coneix als que van participar a una xerrada en la qual explicaven la seva experiència.

No parlen del projecte entre companys / és. El projecte ajuda a aconseguir els beques.

ANNEX 9: Resum entrevista 3 a segon de batxillerat

Entrevistat/da Imelda ²⁸	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne Batxillerat	2n
Entrevistador/a Laia Torrebadella	Data 18/03/19	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 29'
Resum: Dies després, amb la gravació Perfil: Noia, bons resultats, arribada recent			

La ESO va anar molt bé, però a Batxillerat es va complicar (feia el científic) i a 2n de Batxillerat va decidir canviar al social. Diu que es va deprimir molt perquè no creu que s'ho mereixi: "Em fa molt mal i estava a punt de, no sé, fer coses que no... que no era adequat, saps?" (no en vol seguir parlant).

Sobre l'institut el millor és conèixer a altres persones perquè pots conèixer les seves cultures i compartir coneixements. El dolent és el treball en grup (no té molta confiança i li costa treballar amb altres, no confia en que ells facin feina i sent que ho fa tot ella).

Un bon alumne ha de fer la feina i treure bones notes / Un mal alumne el contrari
→ ella bona alumna.

- Assignatures que li agraden – literatura (totes)
- Assignatures que no li agraden – números (perquè és qüestió d'aplicar)

Per tenir èxit educatiu cal tenir confiança en un mateix.

Sobre els professors → un cinc sobre deu. "Hi ha certs professors que no fem res, ossigui ens explica algunes cosetes, però després cadascú a, mmm, al seu ritme" → no son tots iguals.

- Un bon professor → ha de saber ensenyar bé (cal ser una mica estricte) i controlar bé als seus alumnes.
- Un mal professor → el contrari. Quan un professor és tranquil, els alumnes s'aprofiten, per tant no és un bon professor.
 - Li agrada el de literatura catalana perquè no només explica l'assignatura sinó que va més enllà, comparteix anècdotes i experiències seves.
 - No hi ha cap professor que no li agradi.

Hi ha diferència entre profes d'ESO i de batxillerat. Els primers no són tan durs i els segons són més estrictes.

Jerarquia de trajectòries → no hi ha jerarquia, i són tots igual de difícils.

Idiomes:

- Tagalog
- Ilocano

²⁸ Nom modificat per preservar la confidencialitat.

- Anglès

No té dificultats amb l'idioma.

Si fos un noi → no hi hauria diferències.

Si no fos filipina i fos catalana → hagués sigut diferent perquè allà és més dur (posa l'exemple que no poden fer servir calculadores). "Aquí ets més lliure". Hagués tret millors notes.

Discriminació i estigma → no

Família

- Pare → cuiner
- Mare → camarera
- * tenen els dos estudis d'administració
- Germà
- Avis (part pare)

Ella va néixer a Filipines.

Relació amb la família bona

Relació família – institut → només a les reunions de pares.

Expectatives familiars → "Que trobi un bon treball i que tingui un bon futur"

- Ells volen que vagi a la universitat però ella no ho té decidit.
- Creu que perquè ells vulguin que vagi a la universitat no condicionarà

Té amics a fora de l'institut Consell de Cent i escola Collaso i Gil + casals + ateneu barcelonès.

- Aquests amics alguns treballen i altres estudien.

Li agradaria fer la selectivitat i fer grau en filologia catalana → perquè li agrada molt la llengua i l'estima com si fos la seva materna.

- Dificultats: les notes (PAU) → caldria estudiar més → l'ajudaria estudiar en grup però no creu que sigui bona idea perquè li costa molt / estudiar per ella mateixa → ella sola.

Sobre la universitat

"Diuen que quan surts d'allà trobes feina segur, i també parella [...] i que els teus amics d'allà són per tota la vida". És una experiència única en formació acadèmica.

Sobre el funcionament de la universitat → la llengua és una mica difícil i creu que no es relacionarà molt amb els companys (per temes de llengua).

Funciona que t'has de buscar tu la vida i ningú està darrera teu allà.

Té amics que van a la universitat (companys de l'any passat) → tots li diuen que tothom és molt simpàtic, que tenen companys de tot arreu i que els hi agrada molt.

Havia tingut familiars a la universitat però ja han acabat.

La família se sent orgullosa que tingui la idea d'anar a la universitat "perquè ells no han pogut [...] perquè ja volien tenir diners i per temes econòmics".

Orientació a l'institut

Ha de ser més ordenada i si hi ha alguna cosa que no s'entén cal preguntar-ho. A l'institut aconsellen anar a la universitat o fer cicles, a ella li han dit que vagi a la universitat. No tothom té la idea d'anar a la universitat però a la majoria els orienten cap allà. Als que no orienten cap allà és perquè no són molt atents ni actius i els hi diuen que facin cicles i després si un cas ja aniran a la universitat.

Ha influit perquè abans no volia universitat, volia fer un grau superior "però ja que no perdria res..."

La orientació és important per a tothom, no a tothom li influeix però diu que és una bona idea.

Sobre cicles donen la mateixa informació.

"Jo depenc molt de la nota, sobre si entro o no entro" → no pros i contres perquè dependrà només de la nota si fa cicles o universitat.

Anys a la universitat → nous amics, aprendrà més coses, serà una època difícil però alhora una mica divertida.

Compaginar amb treball → possible → això pot afectar una mica perquè potser no tens temps per descansar. Tipus de feina per compaginar seria cambrera als caps de setmana perquè és més fàcil (els seus pares treballen a un restaurant "l crec que tinc més influència, més oportunitat". Si es converteix en incompatible → hauria de deixar la universitat perquè el tema econòmic es important i els estudis poden esperar, mentre no estudies pots estalviar. Es planteja un any sabàtic d'estudis per a treballar i estalviar.

- Tema beques: com una alternativa. Si tingués la beca seguiria estudiant.

"La universitat serveix perquè és un avantatge més quan busques un treball i és una època en la que aprens més i coneixes més gent de fora, no només aprens el que t'ensenyen sinó també altres cultures dels companys"

La inversió valdrà la pena perquè no només t'ajuda a tu si no també a la teva família → "perquè si acabes els estudis ja tens un treball i el sou que tu tens pots compartir-lo amb la teva família i els pots ajudar" (es posa nerviosa)

La universitat té el mateix valor que un cicle.

"Mai se sap" → si podrà seguir estudiant tot el que ella voldria.

Li agradaria ser professors de català i escriptora → "Escriure per mi és com un altre món perquè comparteixes les teves idees, els teus coneixements, és com una eina que fas servir"

- Sap que cal acabar la universitat, fer un màster i per ser funcionària calen oposicions. Ho veu possible.

En 4 anys ja haurà acabat la universitat, després es veu treballant.

Projecte Prometeus

- Grup/organització que ajuda a donar les beques
- Fa 2 anys que el coneix
- Activitats → no ha participat (xerrades de classe sí), perquè no es relaciona molt amb els companys.
- Quan el coneix va influir en decidir anar a la universitat en comptes de cicles – no perdria res per fer la selectivitat.
- “Quan no coneixia aquest ho tenia clar, que volia fer un cicle superior, per temes econòmics”.
- Vol participar en el projecte i no sap com funciona aquesta participació. Ha de posar-s’hi en contacte.
- Rendiment → no ha canviat
- Més motivada a estudiar (tant ella com els seus companys/es)
- Coneix gent que hi participa i li han dit que està molt bé

ANNEX 10: Resum entrevista 4 a segon de batxillerat

Entrevistat/da Abdul ²⁹	Institució INS Miquel Tarradell	Càrrec Alumne Batxillerat	2n
Entrevistador/a Laia Torrebadella	Data 2/03/19	Lloc de l'Entrevista INS Miquel Tarradell	Duració 4'
Resum: Dies després, amb la gravació			
Perfil: Noi, arribada recent, mals resultats			

Trajectòria educativa

"Alumno de la ley mínimo del esfuerzo!". Li diuen que si volgués podria treure molt bones notes. No té voluntat de posar-se el a estudiar i diu que es distreu. Durant la ESO diu que no va fer res. Anava a l'escola perquè era obligatori però no va aprendre res. Llegir el diari li va ensenyar més que el cole i l'única cosa en què l'ha ajudat l'escola va ser en la socialització.

La ESO és massa fàcil en comparació al batxillerat, hi ha un problema

"Sí hoy en día sacarse una carrera implica trabajar en el McDonald's pues con la eso tampoco vas a hacer gran cosa y aparte la economía siempre me ha gustado"

Sobre l'institut

- El millor és general, els amics sobretot, encara que té més amics de fora de l'institut. Li ha ajudat a ficar-se més dins la cultura catalana perquè ve de fora.
- El pitjor és l'etapa (vital)

És ateu en una família musulmana sense que ells ho sàpiguen.

Canviaria el sistema educatiu en general → fer-lo més diferenciat: posa l'exemple que la literatura no serveix per a res si no t'importa o no t'interessa i diu que li agradaria que li ensenyaran coses més semblants a la realitat com per exemple com funcionen els bancs, els impostos etcètera (això ho va aprendre pel seu compte)

Bon alumne?

- "¿Para los profes o para mí?"
- Li fa pensar. Diu que ell no és el candidat a això.
- Seria que faci els deures, es porti bé, el fill que voldria tenir una professora.

Mal alumne

- Algú que no tingui ganes d'aprendre o que no senti que pertany a la classe i faci el possible per distreure o distreure els altres

²⁹ Nom modificat per preservar la confidencialitat.

Ell mateix: Considera que a la ESO aprovava encara que no tingués interès tampoc feia els deures llavors es considera meitat i meitat ni bo ni dolent

Assignatures

Economia, història, mates li donen pal i anglès.

Pitjor les que no li interessien (literatura)

Puntualitza que encara que no li interessa la literatura parla bé català i castellà

Èxit educatiu

Trobar el que li agrada. Explica que si no saps el que vols fer tiraràs 2000 € a les escombraries (que és el que et costa la carrera) precisament per no saber el que vols per tant el més important per tenir èxit educatiu és tenir clar el que un vol i així no llençar ni diners ni temps.

Ell sap que es vol dedicar a l'economia. Els companys no ho tenen tan clar.

Professors

Depèn del professor:

- Hi ha hagut alguns que han solucionat problemes personals i com és bona persona seus professors l'han respectat més
- Hi ha altres professors que els hi és tot igual i això fa que se li perdi el respecte i tingui ganes de liar-la en la seva classe → per què no et sents a gust a la classe un cert rebuig.
- "Hay personas que están ahí para cobrar a fin de mes y luego hay personas que están como profesores porque saben que somos el futuro del país, entre comillas, qué somos nosotros"

Explica que ell ha llegit que són la generació fracassada encara que no estigui d'acord amb això. Explica que són la generació de més canvis després de la guerra civil a part de l'era d'Internet, la Segona Revolució Industrial etcètera, hi ha hagut tants canvis en la societat que ells no poden plantejar-se una base fixa (moviments com el feminisme fan que ells siguin diferents). El que és diferent és dolent i com ells són diferents són el dolent. Ell es va criar amb un ordinador, hi ha molta diferència que abans. Hi ha més informació i és més específica.

Professora que li agrada: Núria (mates) li agrada especialment perquè explica que ell és políticament parlant un noi amb pensament més de dretes i aquesta professora té un pensament més d'esquerres i argumenta el seu pensament amb informació i des de la lògica, no perquè sí: "aparte de enseñarme mates me enseñó más de ser como persona"

Diferències entre profes d'ESO i batxillerat

Sí, perquè uns parlen de la sele i altres no. " fue entrar en bachillerato y la primera palabra fue selectividad y la segunda palabra fue selectividad". Batxillerat és més intens i estressant.

Jerarquia itineraris

Si, per percentatges d'èxit i tot això. La seva carrera té molt bon percentatge de trobar feina. Hi ha opcions més fàcils que altres: " sociología y física o ADE y aeronáutica"

Ell vol fer ADE i màrqueting digital.

Idiomes: Bangla, després va aprendre hindi i urdú, anglès que va aprendre de petit. Ara també català i castellà.

- Dificultats: el català mai li va interessar. És difícil perquè és molt avorrit i ja té el castellà i l'anglès

"Perdí mi cultura en muchos aspectos" → Algunes costums les segueixo mantenint però un cop ja tens una altra cultura que et dona més llibertat ell ha acabat mirant el que més li beneficiava ell.

Si fos noia:

No hagués sigut igual, perquè ve de família musulmana. A la meua família totes les dones tenen carreres, i treballen. Però a l'hora de sortir ell surt més de festa, sent dona no hauria tingut l'oportunitat d'experimentar això. "Hablando de educación quizá no pero en libertad si"

Si fos català:

Va néixer a Bangladesh i va arribar el 2011. Li hauria afectat molt més si hagués mantingut la religió musulmana de la seva família. Ell ho estudiava tot en anglès i va agafar més la cultura americana, si hagués nascut aquí hi hagués tingut més influència europea. Pel que fa a l'educació creu que seguiria sent deixat.

Discriminació

No, jo sóc una barreja rara entre Bangladesh i l'Índia (de la part que tenen la pell més clara) i mai he tingut la cara molt de Bangla, ni cara ni color, i la gent mai pot dir exactament d'on sóc. Màxim em confonien amb llatí.

- Però quan va ocórrer l'atemptat ell estava treballant a la botiga dels seus pares i hi havia diferents opinions del tipus que tots els musulmans etcètera eren islamistes llavors el intervenia quan ho escoltava. Però no va ser pel en si.

Ha vist discriminacions

(Positivament - pregunta si això ho escoltaran els professors). En un concurs de lectura hi havia un noi i una noia (la noia era pakistanesa) i encara que el noi va llegir millor, van passar a la final a la noia perquè hi hagués més diversitat. Diu que és racisme positiu però ell considera que s'haurien de tractar a tots per igual.

Família

Pare i mare, autònoms a botiga de fruites i verdures.

- Pare batxillerat
- Mare ESO.

Relació bona mentre no sàpiguen algunes coses. "Son liberales pero no tanto". (Més tancats en temes de religió)

Posa l'exemple de que els seus pares li han enxampat a casa coses com preservatius, alcohol, tabac, etcètera i que fan veure que no ho saben perquè ell no entengui que el que està fent és normal i així ell els segueix tenint una mica de por.

Relació família institut O. Ell és major d'edat. Abans tampoc feien res perquè el seu pare treballava a la nit i la seva mare no entén l'idioma. Ell fa la paperassa.

Expectatives de família

"Viniendo de familia asiática o eres médico o eres ingeniero"

Al principi li van insistir més amb això però després van veure que no funcionava i que ell volia seguir amb l'economia. No ho van acceptar però "almenos es una carrera"

Influència d'expectatives

No, encara que té baixons temporals per la falta de suport.

Amics fora de l'institut

Sí, gimnàs, cinèfils ... estudien la majoria. Els que no viuen dels pares, encara que alguns treballin és per pagar-se els capritxos.

Vol fer ADE i màrqueting digital al tecnocampus perquè li agrada molt i el màrqueting digital és el futur. El saber anglès l'ajudarà.

Dificultats per arribar

- Temes de falta d'estudiar.
- Per resoldre-caldria força de voluntat

Sobre la universitat

Saps sobre els crèdits, creu que són 5 assignatures per semestre. Una cosa diferent del tecnocampus és que és l'únic campus que fa aquest grau.

Una persona de la UAB que li va influenciar: en primer de la ESO que van venir els del projecte rossinyol - es recorda del nom- va ser algú que li va obrir els ulls perquè feia poc temps que era a aquí i el va ajudar molt aquesta intervenció.

Amics a la universitat, sí.

Familiars a la uni, sí (menys els seus pares tots)

Ell és l'únic que no ha escollit branca tecnològica: "o son ingenieros, o son médicos, o son ingenieros de software..."

Orientació de l'institut

"Esto parece una ONG" Però està bé, ha estat bona.

- No li ha influït. "Yo soy el alumno que cuando he llegado al cole está pensando en que habrá para comer en casa cuando llegue". No li ha influït perquè tenia clar el que volia fer.
- Això no és així per a tots; l'orientació funciona bastant.

Tipus d'informació: sobre els graus i les carreres sobre com funciona la selectivitat etcètera.

Contres: està lluny i és a la tarda.

Anys universitaris

Diu que si les sèries i les pel·lícules americanes no menteixen creu que aquí va a ser on trobarà els seus amics de tota la vida. Època rara perquè ja no ets adolescent ni adult.

(Pausa perquè acaba l'hora i ha d'anar a buscar les seves coses per això hi ha dues àudios d'aquesta entrevista)

Feina

Actualment no treballa però ajuda als seus pares durant els caps de setmana. Tenia pensat treballar a l'estiu perquè la matrícula val 5000 € i creu que així podrà facilitar el pagament. No sap on treballaria perquè només serveix per pagar la matrícula llavors seria allà on pugui, a la millor oferta.

Si pot treballarà (si no se li s'amuntega, si no l'afecti a la cursa) els caps de setmana però entre setmana no

Li han ofert feina en sector turisme mentre ha treballat a la botiga dels seus pares.

Si està treballant i estudiant i veu que no pot deixaria la feina i potser demanar un crèdit d'estudiant.

Feina que vol fer

Li agradaria ser CEO d'una empresa, però el que pugui funcionar de 8 hores i tenir temps per als amics i la família, que no li esgoti molt, li serveix.

En 1 any:

- Estudiant
- Any sabàtic per treballar (a fora o aquí) per poder pagar tot perfectament

En 4 anys: seguir treballant perquè són 5 anys de carrera

En 10 anys: o en empresa espanyola o fora. Li agradaria anar per la UE o per EUA

Sobre el projecte

Sap que és una orientació als alumnes i t'ajuden a buscar les beques que hi ha, et donen informació general de totes les beques que existeixen. No ha participat en cap activitat del projecte perquè no li interessa. Diu que potser començarà ara per veure què passa però anteriorment mai li ha interessat el projecte.

Tema econòmic "yo sé que mis padres y yo quiero me lo pagarían pero yo no quiero en plan ser ese peso para mis padres a lo mejor les diría que no que ya me tomo un año para trabajar [...] y luego ya vuelvo a estudiar pero no dejaría que me lo pagaran"

Pel tema econòmic podria ser que anés a un altre centre o fes un altre grau.

Altres opcions: ADE a la Pompeu. Si no a la UB.

ANNEX 11: Taula de resultats de tipus quantitativa, agrupació de dades

SEXE	Noi	4			
	Noia	4			
Arribada	Recent	6			
	Tardana	2			
Resultats	Bons	5			
	Dolents	3			
Origen	Filipines	3			
	Brasil	1			
	Pakistan	1			
	Marroc	1			
	Ecuador	1			
	Banglades h	1			
Repetició	Sí	3	Per què	Mals resultats	2
				Canvi de modalitat	1
	No	4			
Altres	1	Vol repetir 1r			
Institut	Coses bones	Tot	2		
		Socialitzar	5		
		Aprendre	2		
	Coses dolentes	Res	2		
		Feina	3		
		No entendre coses	1		
		Treball en grup	1		
		Etapa vital	1		
Autoposicionament bo/mal alumne	Bon alumne	4			
	Mal alumne	0			
	Entremig	3			
Assignatures	Bé	Números	3		
		Llengües	2		
		Altres	2		
	Malament	Números	3		
		Llengües	5		
		Altres	0		
Professors valoració	Bona	4			
	Dolenta	0	Els dolents ja no hi són		
	Altres	3	Depèn del professor		
Opcions de futur	Anar a la universitat	Per PAU	5		
		Per cicles	1		
		Repetint	1		
		Any sabàtic	2	Dins “Per PAU”	

Jerarquia de trajectòries	Sí	3			
	No	1			
	No ho sap	1			
	Opinió personal	Sí	2		
		No	3		
No ho sap		1			
Què vol fer	Numèriques	Arquitectura		1	
		Enginyeria industrial		1	
		Farmàcia		1	
		Informàtica		1	
	Socials	Educació infantil		1	
		ADE i Màrqueting digital		1	
	Llengües	Dret o filologia espanyola		1	
Filologia catalana		1			
Idiomes	Ilocano	2			
	Portugués	1			
	Urdú	1			
	Penjabi	1			
	Tagalog	2			
	Anglès	3			
	Àrab	1			
	Castellà	1			
	Bangla	1			
Diferències per gènere	Sí	En escola	1		
		Altres	2		
	No	5			
Diferències per origen	Sí	5			
	No	2			
Discriminació	Sí	2			
	No	6			
	Altres	2	N'ha vist	(Dins els “no”)	
Anar a la universitat	Motivació personal		7	Són diversos motius	
	Pares		4		
	Sortida		2		
Viu amb	Pare i mare			3	
	Pare i mare + germans/es			3	
	Pare i mare + germans/es + avis			1	
	Pare + germà			1	
Feina i estudis pare	Cuiner	3		Cap	2
	Taxista	1		ESO incompleta	1
	Cambrer	1		ESO completa	1
	Decorador d'interiors	1		Batxillerat	3
	Autònom	1		Altres	1
	Altres	1			

Feina i estudis mare	Mestressa de casa	3		Cap	2
	Cambrera	2		ESO incompleta	0
	A altra casa	1		ESO completa	4
	Atur	1		Batxillerat	0
	Autònoma	1		Universitat	1
				Altres	1
Relació	Bona	6			
	Dolenta	0			
	Depèn	2			
Participació família institut	No	6			
	Reunions	2			
	Activa	0			
Expectatives familiars	Anar a la universitat			2	
	Anar a la universitat + fer grau concret			3	
	Altres sobre tria personal			1	
	No expectatives			2	
Importància d'expectatives familiars	Sí			1	
	Sí en algun sentit			2	
	No			1	
	No, però en altres moments diu que sí			3	
Dificultats accés universitat	Economia	4			
	Notes	4			
	Un mateix	3			
Com pagar la universitat	Beques	6			
	Estalvis pares	1			
	Crèdit	1			
Activitats d'orientació	Assignatura a 4t d'ESO			3	
	Xerrada de la Pompeu Fabra			1	
	Projecte Rossinyol a 1r d'ESO			1	
Rellevància de la orientació	Sí	3	Per què o en quina activitat	Campus UAB	1
				Pompeu Fabra	1
				Canvi d'idea	1
	No	4	Per què	Poca especificitat	1
				Ja ho tenia clar	2
				Pares major influència	1
Compaginar estudis i feina	Sí	3			
	No	3			
	Ja ho fa	2			
Si no es pot compaginar	Deixar d'estudiar	2			
	Deixar treballar	6			

	Altres		2			
Estudiar fins quan	Fins acabar el grau		4			
	Seguir després		2	En què	Educació no formal	1
					Màster	1
					Doctorat	1
PROMETEUS	Què en sap	Ajuda beques			7	
		Ajuda estudis			6	
		Compromís de retorn			1	
	Des de quan	4t d'ESO		6		
		Menys		1		
	Influència	Sí	5		Canvi de trajectòria	2
				Motivació		2
		No	3			
	Activitats	Xerrades		7		
		Altres		2		
		Cap		1		
	Vol participar	Sí		6		
		No		1		
		No ho sap		1		

ANNEX 12: Resultats agrupats i desglossats

PERFIL

A la mostra hi ha **igualtat entre nois i noies** (4 casos respectivament)

Hi ha una **sobrerrepresentació d'alumnes d'arribada recent o complerta** (6 de 8)

Hi ha **més alumnes amb bons resultats** que amb dolents (5 i 3 respectivament)

- Amb bons resultats hi ha:
 - o 3 noies
 - o 2 nois
 - Amb mals resultats hi ha:
 - o 2 nois
 - o 1 noia
- El 75% de noies tenen bons resultats
 - El 25% de les noies tenen mals resultats
 - El 50% dels nois tenen bons resultats
 - El 50% dels nois tenen mals resultats

Hi ha **diversos orígens**. Hi ha lleugera **majoria d'origen filipí** (3, altres casos 1) Total 6 orígens diferents

Sobre **repetir** hi ha 3 casos que sí:

- Dues noies
 - Una noia que va canviar de modalitat
 - Un noi que vol repetir
- Qui ha repetit han sigut sempre noies

SOBRE L'INSTITUT

Sobre l'institut, la majoria pensa que **el millor** que té és per conèixer gent nova (5 casos). El **pitjor** per la majoria és la càrrega de feina (3 casos), també hi ha 2 casos que diuen que no té res dolent.

Els alumnes es posicionen com a bons alumnes, o com a un entremig entre bo i mal alumne (4 i 3 casos respectivament)

ASSIGNATURES

Que se'ls hi donen bé:

- o Números: 3 casos
 - 2 nois
 - 1 noia
- o Llengües: 2 casos
 - 2 noies
- o Altres: 2 casos

- 1 noi
- 1 noia

Que se'ls hi donen malament:

- Números: 3 casos
 - 3 noies
- Llengües: 5 casos
 - 4 nois
 - 1 noia

SOBRE ELS PROFESSORS

Els professors els valoren **bé en general** (4 casos) i els altres 3 casos diuen que depèn del professor.

ORIENTACIÓ

Hi ha una lleugera **majoria** (4 casos) que diuen que la **orientació no els ha influït**, mentre que 3 casos diuen que sí

DISCRIMINACIÓ

Diferències si fos de **l'altre sexe majoritàriament no** (5 de 8 casos)

Diferències si fos **català majoritàriament sí** (5 de 8 casos)

Sobre si han patit **discriminació, majoritàriament no** (6 de 8 casos), però dos afirmen que n'han vist.

FAMÍLIA

IDIOMES

No hi ha un idioma matern predominant. Molt repartit. Total de 9 idiomes diferents

AMB QUI VIUEN

Majoritàriament viuen amb els **pares i mares, tinguin o no germans** (còmput de 6 casos)

- **Pares:**
 - Les **feines** dels pares són **diverses**, però hi ha 3 casos que són cuiners
 - Els **estudis** dels pares són diversos, però hi ha 3 casos que tenen Batxillerat i 2 que no tenen estudis
- **Mares:**
 - Les **feines** de les mares són en el **sector serveis** (4 casos), mestresses de casa (3 casos) o a l'atur (1 cas)
 - Els **estudis** de les mares són diversos, però hi ha 4 casos que tenen la ESO completa, 2 que no tenen estudis.
- La **relació** és normalment bona (6 de 8 casos)

Els pares majoritàriament **no participen a l'institut** (6 casos), i si ho fan és només a les reunions (2 casos)

EXPECTATIVES FAMILIARS

Les expectatives familiars són majoritàriament consistents en **anar a la universitat i fer un grau concret** (còmput de cinc casos, 2 i 3 respectivament)

Els **alumnes els hi donen importància** a aquestes expectatives de la família de forma diversa:

- Sí completament o sí en algun sentit → 3 casos
- No → 1 cas
- Diuen que no, però en altres moments de l'entrevista sembla que sí → 3 casos

TRAJECTÒRIES

JERARQUIA

Hi ha 3 casos que diuen que sí que hi ha jerarquia de trajectòries, 1 que diu que no i 1 que diu que no ho sap:

- La seva opinió personal és
 - Sí: 2 casos
 - No: 3 casos
 - No ho sap: 1 cas

QUÈ VOLEN FER

- Graus numèrics: 4 casos
 - **Arquitectura** Noi Bons resultats
 - **Enginyeria industrial** Noi Mals resultats
 - **Farmàcia** Noia Bons resultats
 - **Informàtica** Noi Bons resultats
 - Graus socials
 - **Educació infantil** Noia Mals resultats
 - **ADE i Màrqueting digital** Noi Mals resultats
 - Graus lingüístics
 - **Dret o filologia espanyola** Noia Bons resultats
 - **Filologia catalana** Noi Bons resultats
-
- **Graus numèrics**
 - 75% nois i 25% noies
 - 75% bons resultats i 25% mals resultats
 - **Graus socials**
 - 50% nois i 50% noies

- **100% mals resultats**
- **Graus lingüístics**
 - **100% noies**
 - **100% bons resultats**

La majoria d'alumnes vol estudiar fins a acabar el grau (4 casos), mentre que 2 casos volen estudiar més enllà.

UNIVERSITAT

Volan anar a la universitat majoritàriament per **motivació personal** (7 casos), tot i que s'articula amb 4 casos (50%) que també hi van **pels pares**, i 2 casos que ho fan per tenir **bones sortides laborals**.

DIFICULTATS PER ARRIBAR-HI

Les dificultats que creuen que podran trobar són els **factors econòmics** (4 casos) i les **notes** (4 casos), pel que fa a **allò subjectiu** ho manifesten 3 casos.

Els alumnes majoritàriament **compten amb les beques** (6 casos) per resoldre problemes econòmics.

ESTUDIAR I TREBALLAR

Paritat de compaginar estudis i feina (3 casos ambdós). Hi ha 2 casos que ja ho fan

Si haguessin de triar entre estudis o feina:

- **6 alumnes deixarien de treballar**
 - **1 noi amb bons resultats**
 - **2 nois amb mals resultats (*)**
 - **2 noies amb bons resultats**
 - **1 noia amb mals resultats**
- **2 alumnes deixarien d'estudiar**
 - **1 noia amb bons resultats**
 - **1 noi amb bons resultats**
- **2 alumnes buscarien altres vies**
 - **2 nois amb mals resultats (*)**

PROMETEUS

- Què en saben
 - La majoria (7 casos) afirmen que **serveix per a buscar beques**
 - Gairebé al mateix nivell (6 casos) diuen que **ajuden als estudis**
 - Només 1 cas sap el compromís que requereix
- La majoria ho saben **des de 4t d'ESO** (6 casos)
- A la **majoria els ha influït** (5 casos) ja sigui per canvis de trajectòria o augment de la motivació (2 casos respectivament), contra 3 casos que diuen que no

- La majoria destaquen com a **activitat les xerrades** (7 casos), 2 d'ells remarquen el paper d'en Javier
- La **majoria (6 casos) vol participar-hi**
 - Dels que no hi ha un noi amb bons resultats que no ho sap i un noi amb mals resultats que no li havia interessat, ara vol començar a informar-se'n.

ANNEX 13: Desgloç estadístic de resultats relatius als indicadors pertinents per als condicionants SOCIOECONÒMICS

Pel que fa al capital econòmic familiar dels entrevistats, els pares treballen a feines diverses, tot i que totes sense qualificació requerida, i destaca el fet que hi ha 3 casos que els pares són cuiners. Els casos de les mares són bastant clars, concretament 4 casos treballen al sector serveis, 3 casos són mestresses de casa i el cas restant està a l'atur.

Referent al nivell d'estudis, hi ha diversitat, ja que el nivell màxim és de Batxillerat (3 casos), però alhora també hi ha dos casos que no tenen estudis. Pel que fa a les mares, la meitat dels casos tenen el nivell equivalent a la ESO, i coincideixen en nombre de casos que no tenen estudis amb els pares (els quals coincideixen en casos, és a dir, que hi ha dos alumnes els quals els seus pares no tenen estudis, cap dels dos membres). També destaca un cas d'estudis universitaris materns, tot i que la ocupació és no qualificada (cambrera).

Pel que fa a estudiar i treballar, hi ha dos alumnes (un noi i una noia, ambdós majors d'edat) que ja ho fan. El noi treballa els caps de setmana a la botiga que tenen els seus pares, i la noia treballa entre setmana a una associació esportiva i als estius a un casal infantil. En un futur hi ha tres casos que afirmen que hauran de treballar mentre estudiïn, i uns altres tres que creuen que no podran compaginar-ho.

Respecte a les dificultats per accedir a la universitat destaquen tres temes principalment, en primer lloc els factors econòmics, els quals es plantegen majoritàriament (5 casos, un 62,5%) resoldre-ho mitjançant la demanda de beques; en segon lloc les notes, on un 50% dels alumnes pateix per no obtenir la qualificació necessària; i finalment els factors subjectius del tipus desconcentració o desmotivació, casos que representen el 37,5% del total.

Respecte al capital social, hi ha sis casos dels participants que tenen amics fora de l'institut, per diverses raons, tant d'escoles anteriors, com d'altres espais socioeducatius (per exemple els campus), i també per aficions compartides (gimnàs, cinema, etc.). Aquests amics estudien (no a la universitat) o treballen, però no hi ha una majoria rellevant en cap cas, tot i que es troba majoria quan se'ls pregunta si el que fan els seus amics pot condicionar el que faran ells, on el 100% dels casos afirma que no tindrà res a veure.

Pel que fa a les famílies, la relació que els participants hi tenen és majoritàriament bona, concretament el 75% dels estudiants que han participat.

Relatiu a l'habitus d'aspiració es tractaran primer els aspectes relatius a l'habitus d'aspiració familiar i posteriorment l'habitus d'aspiració individual.

Les famílies tenen unes expectatives sobre els alumnes d'anar a la universitat en un 62,5%, dels quals el 60% d'aquests també indica quin tipus de grau és millor que cursi l'estudiant.

Els estudiants, quan se'ls pregunta si el que volen els seus pares influirà en la decisió que prenguin, responen de forma diversa. En primer lloc hi ha 3 casos que diuen que sí que tindrà pes la família, és a dir, el 37,5% dels alumnes. Una segona possibilitat és que el que volen els pares no influeixi gens en la decisió de l'alumne, cas que queda representat per un alumne, un 12,5%. Finalment hi ha un cas curiós, que és el 37,5% dels alumnes que quan responen aquesta pregunta afirmen que no tindrà pes la opinió dels pares, sinó que triaran per sí mateixos, però en altres moments de l'entrevista es contradiuen.

Pel que fa a l'habitus d'aspiració individual, els casos analitzats majoritàriament volen anar a la universitat per temes de motivació personal (un 87,5% dels estudiants), tot i que aquests resultats s'articulen amb un 50% que també volen anar-hi per la influència dels pares i un 25% (dos casos) que també parlen sobre unes bones sortides laborals.

Els estudiants volen fer majoritàriament graus de tipus numèric (un 50% dels casos), concretament arquitectura (noi amb bons resultats), enginyeria industrial (noi amb mals resultats), farmàcia (noia amb bons resultats) i informàtica (noi amb bons resultats). Un 25% dels casos s'inclina cap a branques socials, com seria educació infantil (una noia amb mals resultats) i ADE i màrqueting digital (un noi amb mals resultats), tot i que hi ha una noia amb bons resultats que està entre dos graus, un dels quals és dret. Finalment, hi ha un 25% de casos que vol fer graus relacionats amb la llengua, la noia que dubta entre dret i filologia espanyola (noia amb bons resultats) i també una altra noia que vol fer filologia catalana (bons resultats).

Finalment, respecte les dinàmiques d'autoexclusió, hi ha un 25% dels casos que es plantegen fer un any sabàtic per treballar en cas que trobin dificultats en temes econòmics; hi ha un cas que vol repetir curs per treure millors notes i poder accedir a la universitat. Només hi ha una noia de primer de batxillerat que vulgui accedir a la universitat mitjançant cicles de formació professional i no acabar batxillerat. Val a dir que el 100% dels casos volen anar a la universitat i no n'hi ha cap que es plantegi deixar d'estudiar de forma permanent.

ANNEX 14: Desgloç estadístic de resultats relatius als indicadors pertinents per als condicionants del circuit educatiu

Pel que fa a la orientació rebuda, hi ha un cas que no respon, i dels set restants, el 57,14% diuen que la orientació que han rebut a l'institut no els ha influït, i el 42,86 restant explica que sí (4 i 3 casos respectivament). Posant el focus en els alumnes que diuen que no els ha resultat rellevant la orientació del centre, argumenten que és en un 50% dels casos perquè ja tenien clar el que volien fer, un 25% que argumenta que és massa poc específica i falta més individualització i el 25% restant argumenta que els pares han tingut més influència a la tria.

Pel que fa a la motivació per a seguir estudiant, els alumnes argumenten que els resultats són un factor que minva la seva motivació a estudiar, ja que hi ha un 50% dels estudiants que compten amb les males notes com a dificultat per accedir a la universitat, tot i que d'aquests només hi ha un cas que tingui mals resultats, mentre que els altres tres casos són de bons resultats. També destaca que la preocupació pels resultats es dona en un 75% en noies i un 25% en nois.

No hi ha cap cas d'estudiant que parli sobre l'agrupació per nivells, cosa que porta a pensar que no en fan, o que si n'hi ha no ha esdevingut un factor ni perjudicial ni benefactor.

Pel que fa a alumnes que han repetit hi ha un 37,5% d'alumnes que ho han fet, tots tres casos de noies, les quals han sigut per dos motius, el primer, només un cas ha repetit curs degut a un canvi de modalitat de batxillerat. Els altres dos casos s'han donat per mals resultats, una de les quals actualment té bons resultats. Destaca també el cas d'un noi que vol repetir primer degut a l'arribada tardana que ha tingut i una manca de coneixements de base que li dificulten molt l'aprenentatge del què s'exigeix a primer de batxillerat.

Sobre la importància que donen els estudiants als resultats, destaca que cap d'ells en parla quan se'ls demana què cal per tenir èxit educatiu, sinó que dels cinc alumnes que parlen del tema, tots coincideixen en temàtiques de tipus individual (per exemple: ser bona persona, respecte, optimització del temps, trobar el que a un li agrada o confiança en un mateix).

Els resultats sobre la consciència de capacitats i dificultats es resumeix en:

		Tipologia	Nombre	Sexe	Resultats
Assignatures	Bé	Números	3	2 nois	Bons resultats
				1 noia	Bons resultats
		Llengües	2	2 noies	Bons resultats
				Altres	2
		1 noia	Mals resultats		
	Malament	Números	3	3 noies	2 bons resultats
					1 bons resultats
		Llengües	5	4 nois	2 bons resultats
					2 mals resultats
		Altres	0	1 noia	Bons resultats
No pertinent	No pertinent				

Respecte als resultats relatius a l'experiència subjectiva dels estudiants dins el circuit educatiu, hi ha set indicadors rellevants per dur a terme l'anàlisi.

El primer, la orientació motivadora rebuda, es desglossa en un 50% que expliquen que van fer activitats que van motivar-los a estudiar, la resta es divideix en un 25% que no parla sobre la motivació rebuda, sinó que només expliquen que a 4t d'ESO hi havia una assignatura específica. Finalment hi ha un 25% d'alumnes als que els professors van orientar cap a cicles perquè creien que no podrien fer Batxillerat per temes de dificultats. Aquests dos últims casos destaquen per ser ambdós en noies, les quals són originàries de Filipines i tenen una arribada recent o complerta. La única diferència entre elles són els resultats, ja que una d'elles manté els mals resultats, mentre que l'altra n'obté de bons (és el cas del canvi de modalitat).

Respecte la valoració subjectiva de l'institut, en les coses que destaquen com a bones hi ha un 62,5% dels casos que afirma que el millor és conèixer gent nova, tot i que també parlen sobre aprendre, la varietat de camins a triar o estar dins la cultura catalana. El pitjor de l'institut és la càrrega de feina per al 37,5% dels casos, un 25% afirma que l'institut no té res dolent i els altres parlen sobre altres aspectes (1. No entendre les coses; 2. El treball en grup; 3. L'etapa vital).

Sobre els professors, els alumnes els valoren en termes generals positivament (un 50% dels alumnes), tot i que hi ha un 37,5% que explica que depèn del professor, que no tots són iguals. En els factors que determinen com és un bon professor destaca l'argument sobre dots intrapersonals (com "entreté quan explica", "no fa memoritzar", "soluciona problemes" o "posa dedicació"), en un total del 75% dels casos. Pel que fa al que fa dolent a un professor destaca l'argument que els hi és tot igual o no fa res, que només es limita a explicar (un 62,5%).

Els alumnes s'autoposicionen com a bons alumnes majoritàriament (un 50% dels casos), seguidament de definir-se en termes com "entremig" (un 37,5% dels casos).

Pel que fa a la relació entre les expectatives docents i les subjectives, utilitzant la classificació de bons i mals alumnes que es va fer al centre per establir la mostra, i el seu autoposicionament, es troba que dels cinc casos que els professors descriuen com que treuen bons resultats, només hi ha un cas que es defineixi com a entremig (20% dels casos), mentre que els altres quatre es defineixen com a bons alumnes (80% dels casos). Pel que fa als alumnes que són definits com que treuen mals resultats, hi ha dos casos que es defineixen com a entremig (66,7%), mentre que el darrer cas no parla sobre el tema (33,3%).

Només hi ha un cas (12,5% del total) que es planteja una altra via d'accés a la universitat en termes educatius, concretament abandonar el batxillerat i cursar un cicle formatiu de grau superior per accedir amb aquesta nota a la universitat. En aquest cas hi ha hagut situacions de:

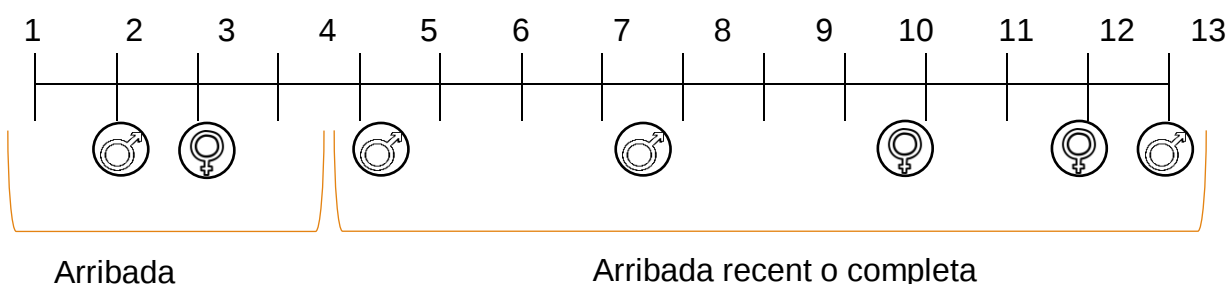
- Repetició
- Falta de motivació
- Orientació destinada als cicles

Pel que fa a la participació de les famílies a l'institut, hi ha un 75% de les famílies que no participen a cap activitat del centre (dels quals dos casos són els propis alumnes que diuen que no ho volen – amb mals resultats ambdós), i l'altre 25% restant afirma que les seves famílies només participen en les reunions amb la família

ANNEX 15: Desgloç estadístic de resultats relatius als indicadors pertinents per als condicionants identitàris en relació al territori, el gènere i la ètnia

En primer lloc, parlant dels orígens dels i les estudiants, no hi ha un origen predominant, sinó que en total n'hi ha llocs de procedència diferents, tot i que destaca que un 37,5% dels alumnes és d'origen filipí. D'igual forma es troben els idiomes, en total els vuit alumnes entrevistats parlen nou idiomes a part del català. En aquest punt destaca que el 37,5% d'alumnes té l'anglès com a idioma matern, així com també hi ha un 25% d'estudiants que parlen l'ilocano i un altre 25% que parlen el Tagalog.

En relació als anys que porten al sistema educatiu català, com ja s'ha vist hi ha una sobrerrepresentació d'alumnes d'arribada recent o completa. Els anys que fa que són aquí queden plasmatats en la següent gràfica.

En relació a la reflexió plantejada sobre si l'alumne creu que hi hauria diferències en la seva trajectòria de vida si hagués nascut a Catalunya, el 62,5% d'estudiants afirmen que sí, mentre que el 37,5% restant diuen que no. Dels que diuen que sí que hi hauria diferències hi ha dues tendències: en primer lloc hi ha 3 dels 5 casos que expliquen que seria més fàcil en temes escolars (concretament parlen de menys dificultats amb el català, d'una major base d'estudis i de millors notes), és a dir, un 60% dels alumnes creu que tindria més facilitat pels estudis si hagués sigut català. També hi ha, alhora un 60% que parlen sobre temes relacionats amb la cultura, del quan un 20% parlaria de temes relatius als estudis i a allò cultural, i un 40% només identifica factors distintius culturals (els arguments són: aquí hi ha major equilibri entre gèneres, aquí hi ha major llibertat i aquí hi ha major influència europea).

Respecte a ser o no un alumne contingent (ser el primer de la família a cursar estudis superiors), s'ha donat el cas que, respecte la família nuclear (pare, mare i germans/es) hi ha un 25% d'alumnes que no ho són (un cas té a la mare amb estudis universitaris, i l'altre cas a una germana gran), i un 75% dels alumnes seran els primers a assolir estudis universitaris en cas que els cursin amb èxit.

Pel que fa al territori, hi ha dos indicadors establerts: si han vist o patit discriminació i si han vist o patit racisme.

Respecte a la discriminació, només hi ha hagut un cas (un 12,5%) que n'ha patit, en forma de bullying, tant a primària per temes relatius a la falta de coneixement en l'idioma, com a la secundària, on els alumnes més grans molestaven als més

petits. En aquest cas, ambdós moments de bullying han comportat situacions violentes vers la noia entrevistada.

Del 87,5% restant que no ha patit discriminació, un cas afirma haver-ne vist. Una alumna detecta casos subtils de discriminació dins el centre educatiu, per part dels professors, com seria parlar de forma diferenciada a estudiants de dues ètnies diferents (en aquest cas, paquistanesa i marroquina)

Respecte el racisme, el 100% dels enquestats afirmen no haver-ne patit en cap moment, només un noi (un 12,5%) afirma haver vist racisme positiu a l'institut, concretament consistent en que un alumne d'origen migrat passi a la final d'una competició quan l'altre company natiu ho havia fet millor.

Finalment, pel que fa als indicadors relatius al gènere, primer de tot establir que hi ha el 50% dels casos estudiats són noies i l'altre 50% són nois, alhora dividits en la mateixa proporció entre els cursos.

Respecte a la interiorització de la importància dels estudis, no s'ha observat diferències entre nois i noies, ja que hi ha un 87,5% dels casos que expliquen el per què serveix anar a la universitat i el cas que no és degut a que no respon aquesta pregunta. D'aquesta forma, els arguments són igualitaris (tenir millors sortides, tenir una millor vida i tenir més coneixements) independentment del gènere de la persona entrevistada.

Pel que fa a la reflexió pertinent sobre si hi hauria diferències en la seva trajectòria vital si haguessin sigut de l'altre sexe, els resultats obtinguts són que majoritàriament, un 62,5%, opinen que no, mentre que el 37,5% restant opina que sí. D'aquests tres casos que opinen que sí que hi hauria diferència hi ha dues tendències, el mateix cas que passava amb les diferències en aspectes relacionats amb l'origen. En primer lloc, hi ha dos casos que parlen d'aspectes relatius a la seva cultura (ambdós en temes relatius a la llibertat, i ambdós coincideixen en que pel fet de ser noia se'n té menys). També hi ha un cas que parla de les diferències a l'escola, ja que argumenta que les noies no han d'estudiar tant perquè poden formar una família.

Relatiu a si han patit discriminació per raó de gènere, com ja s'ha comentat, no hi ha hagut cas cap que hagi sigut explícitament per aquest motiu, tot i que un cas afirma haver-ne patit a casa seva (explica que a la cultura filipina els homes són superiors a la dona).

Finalment, el focus més diferenciador es centra en les assignatures que se'ls donen bé a nois i noies. En aquest sentit, als nois se'ls dona majoritàriament bé les assignatures de caire numèric, concretament un 75% d'ells, mentre que el 25%, el cas restant, explica que té afinitat amb l'economia, la història i l'anglès. Alhora, al 100% dels nois afirmen que el que no se'ls hi dona bé són les assignatures de llengües.

Per contra, el 50% de les noies explica que se'ls hi donen bé assignatures relatives a les llengües, a un 25% se li donen millor els números i el 25% restant explica que sent afinitat per l'educació física, les arts i la biologia. Alhora, un 75% de les noies afirma que se li donen malament les assignatures numèriques i un 25% té el problema amb les assignatures de llengües.

